

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

Selvitysosa: Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala toteuttaa kestävästä talouskasvusta edistävää kasvupolitiikkaa. Kasvun tulee olla sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä. Kasvupolitiikka kytkee yhteen hallinnonalalla harjoitettavat yksittäiset politiikka-alueet, joita ovat erityisesti innovaatio- ja elinkeinopolitiikka, työllisyys-, yrittäjyys-, kuluttaja-, kilpailu-, alue, luonnonvara-, energia- ja ilmastopolitiikka sekä työelämän kehittämistä ja maahanmuuttajien kotouttamista koskevat politiikka-alueet.

Ilmastonmuutoksen torjunta, työpanoksen täysimääräinen hyödyntäminen ja tuottavuuskasvun edistäminen ovat hallinnonalan keskeisiä tavoitteita. Työllisyysastetavoite kuluvalle hallituskaudella on 75 % ja työttömyysastetavoite 4,8 %.

Yritysten pääsy maailmanmarkkinoille ja kilpailukyky niillä on ratkaisevan tärkeää. Menestyvät yritykset työllistävät, kykenevät maksamaan kilpailukykyisiä palkkoja ja investoimaan tulevaisuuden kasvun edellytyksiin. Työ- ja elinkeinoministeriö tekee työtä eurooppalaisten sisämarkkinoiden toimivuuden edistämiseksi ja edistää hallinnonalan toimenpiteiden kautta yritysten markkinoille pääsyä kolmansien maiden kasvumarkkinoille. Työ- ja elinkeinoministeriö edistää kotimarkkinoiden toimivuutta ja kilpailullisuutta, mikä osaltaan vahvistaa yritysten kykyä menestyä myös kansainvälisillä markkinoilla.

Yritysten menestys perustuu yhä enemmän osaamiseen ja kykyyn hyödyntää kaupallisesti teknologian ja uusien ratkaisujen mahdollisuuksia. Hyvin toimiva kansallinen innovaatiojärjestelmä luo yrityksille menestymismahdollisuuksia ja on houkutteleva kotimaisten ja ulkomaisten sijoittajien ja t&k&i-toimijoiden näkökulmasta. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan toimijat tukevat yritysten innovaatiotoimintaa tavoitteena osaamisen leviäminen laajasti kansantalouteen.

Pääomien saatavuus ja pääomamarkkinoiden toimivuus tukevat kasvua. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla tavoitteena on erityisrahoitusinstrumenttien turvin täydentää markkinapuutealoilla yksityisen pääomamarkkinan toimintaa. Erityisesti kansainvälisessä vientitoiminnassa tavoitteena on turvata suomalaisyritysten tasavertaiset kilpailuolosuhteet.

Suurten yritysten olemassaolo ja menestys ovat ratkaisevia. Yritystoiminnan edellytysten turvaaminen kaikenkokoisten yritysten osalta tukee koko talouden kasvutavoitteita. Työ- ja elinkeinoministeriö edistää yrittäjyyttä ja kasvua laaja-alaisesti. Ekosysteeminen lähestymistapa korostaa erikokoisten yritysten ja tutkimusorganisaatioiden verkottumista ja keskinäistä vuorovaikutusta.

Työ- ja elinkeinoministeriön tavoite on, että luonnonvaroja käytetään kestävästi ja edistyksellisen taloudellisen toiminnan pohjana sekä ensi- että uusiokäytössä. Luonnonvarojen hyödyntämisellä ja kiertotalouden edistämällä tavoitellaan yrityksille ympäristöllisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävästä liiketoimintaa, parempaa kilpailukykyä sekä uudistavia työllisyysmahdollisuuksia.

Työ- ja elinkeinoministeriö edistää työmarkkinoiden toimivuutta ja työelämän kehittymistä. Tavoitteena on työttömyyden alentaminen, nopea työllistyminen ja kasvun vauhdittaminen vastaamalla yritysten työvoima- ja osaamistarpeisiin sekä luomalla edellytyksiä uudelle yritystoiminnalle. Yritysten kehittymistä, rakennemuutosten hallintaa ja työurien jatkumista tuetaan toteuttamalla yritysten tarpeiden mukaisia palveluita. Työnhakijoiden osaamista päivitetään helpottamaan yritysten osaavan työvoiman

saatavuutta. Työelämän pelisäännöt ovat keskeinen osa työmarkkinoiden toimivuutta. Heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä edistetään työvoimapolitiikan keinovalikoimalla.

Osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen on välttämätöntä yritysten toimintaedellytysten turvaamisessa. Kotimaisen työvoiman työllisyysasteen noston ohella hallinnonalan toimijat edistävät työperusteista maahanmuuttoa elinkeinoelämän tarpeisiin. Maassa jo olevien ulkomaalaisten työllisyysasteen nostaminen ja kotoutuminen ovat tärkeitä.

Ilmastonmuutoksen torjuntaan ja kiertotalouden murrokseen vastaamiseen tarvitaan uutta, eri toimialoja yhdistävää osaamista. Uuden osaamisen luominen, työvoiman osaamisen joustavuus ja osaavan työvoiman riittävyys tulevat olemaan kilpailukyvyyn ytimessä. Luonnonvaroihin ja osaamiseen liittyvät työllistämismahdollisuudet hyödynnetään myös alueellisesti.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala työskentelee valtakunnan eri alueiden kestävästä talouskasvusta ja elinvoimaa parantavien erityisvahvuuksien hyödyntämiseksi. Hallinnonala uudistaa myös toimintatapojaan ja edistää yritysten toimintamahdollisuuksia tarjoamalla helppokäyttöisiä ja ensisijaisesti digitaalisia, liiketoimintalähtöisiä palveluekosysteemejä ja osallistamalla myös yritykset palvelujen kehittämiseen. Aluetasolla varmistetaan myös yritys- ja työvoiman palvelujärjestelmän saatavuus ja toimivuus. Eurooppalaisten rahoitusinstrumenttien hyödyntäminen on osa kasvustrategiaa.

Kohtuuhintaisen energian saatavuuden turvaaminen on yksi talouskasvun perusta. Hiilidioksidipäästöjen vähentäminen energiantuotannossa ja -käytössä sekä teollisuudessa on keskeisessä osassa hiilineutraalisuuden saavuttamisessa vuoteen 2035 mennessä. Samalla uusien energiaratkaisujen ja puhtaiden teknologioiden kaupallistaminen kytketään osaksi suomalaista kasvupolitiikkaa.

Työ- ja elinkeinoministeriö asettaa toimialalleen alustavasti seuraavat yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuodelle 2020:

	2018 toteutuma/arvio	2019 arvio	2020 arvio
— BKT:n määrän muutos (%)	2,4	1,6	1,2
— Työttömyysaste (%)	7,4	6,6	6,3
— Työllisyysaste (%)	71,7	72,6	73,2
— Kasvuyritysten lukumäärä	> 1 000	> 1 000	> 1 000
— Työn tuottavuus, muutos (%)	-0,5	0,6	0,9
— Tavaroiden ja palveluiden viennin osuus BKT:stä (%)	39	39	> 39

Talousarvioesitykseen liittyvät tasa-arvoaikutukset

Alueiden kehittämisen suunnittelujärjestelmässä otetaan huomioon eri väestöryhmien tarpeet alueiden kehittämisen kokonaisuudessa. Sukupuolten tasa-arvon toteuttamisen varmistamiseksi kiinnitetään erityistä huomiota molempien sukupuolten osallistumisen turvaamiseksi suunnittelujärjestelmään kuuluvien toimielinten toimintaan. Esimerkiksi alueilla kehittämistoimien suuntaamisessa ja yhteensovittamisessa keskeisessä asemassa olevien maakuntien yhteistyöryhmien tulee olla kokoonpanoltaan tasa-arvolain mukaisia.

Alueiden kehittämisen osalta kaikki aluekehittämisviranomaisen tehtävät ovat luonteeltaan sukupuolineutraaleja. Alueiden kehittämisen toimenpiteet kootaan pääsääntöisesti suunnitelmiin ja ohjelmiin, joiden valmistelussa on otettava huomioon sekä kansallisen että Euroopan unionin

lainsäädännön asettamat vaatimukset naisten ja miesten tasa-arvon edistämiseksi. Alueiden kehittämiseen liittyvässä ohjelmatyössä otetaan huomioon molempien sukupuolten tarpeet ja mahdollisuudet. Tasa-arvonäkökulma ulotetaan myös hankkeiden suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin.

Työmarkkinoiden jakautumista naisten ja miesten ammatteihin ja aloihin lievennetään muun muassa työllisyyden ja yrittäjyyden edistämistoimenpiteillä. Tehokkailla työvoima- ja yrityspalveluilla rohkaistaan osaamisen uudistamiseen ja ammatilliseen liikkuvuuteen, mikä on olennaisen tärkeää erityisesti rakennemuutostilanteissa.

	2017 Naiset	2017 Miehet	2018 Naiset	2018 Miehet
Työttömät työnhakijat (%)	45	55	45	55
Työvoimakoulutukseen osallistuneet (%)	42	58	45	55
Työvoimapalveluissa aloittaneet				
— kotoutumiskoulutus (%)	55	45	55	44
— palkkatuettu työ (%)	48	52	48	52
— starttiraha (%)	50	50	51	49
Omaehtoisen opiskelun aloittaneet (%)	57	43	57	43

Sukupuolten välinen ero työttömyydessä on kaventunut viime vuosikymmeninä. Työvoimakoulutuksen osallistuneiden miesten suurempi osuus selittyy miesten alhaisemmalla koulutustasolla. Naiset hakeutuvat muihin TE-palveluihin kuitenkin miehiä aktiivisemmin.

Kestävää kasvua ja työtä 2014—2020 Suomen rakennerahasto-ohjelman tavoitteena on sekä edistää sukupuolten tasa-arvoa että poistaa sukupuolisyrittäjä. Sukupuolten moninaisuus tulee huomioida osana sukupuolten tasa-arvoa. Ohjelmassa sukupuolten tasa-arvon edistämisen kaksoisstrategiaa toteutetaan erityisillä tasa-arvohankkeilla omalla investointiprioriteetilla. Lisäksi tasa-arvoa edistetään valtavirtaistamalla sukupuolinäkökulma kaikkien hankkeiden toimintaan sen kaikissa vaiheissa. Valtavirtaistamisella tarkoitetaan, että kaikessa yhteiskunnallisessa päätöksenteossa ja toiminnassa sukupuolten välinen tasa-arvo tulee ottaa huomioon. Rakennerahasto-ohjelmassa on yhdenvertaisuus ja sukupuolten välinen tasa-arvo nostettu horisontaalisiksi ja toimintaa läpileikkaaviksi teemoiksi.

Viiden ensimmäisen toteutusvuoden aikana ohjelmassa on käynnistynyt 266 ESR- ja 25 EAKR-osarahoitteista hanketta, joissa yhdenvertaisuus on hankkeen keskeinen kehittämissisältö. Näiden osuus varatusta julkisesta ESR-rahoituksesta on 17 % (123 milj. euroa) ja EAKR-rahoituksesta 0,5 % (5 milj. euroa). Hankkeita, joissa yhdenvertaisuuden periaate on valtavirtaistettu, on ESR:n puolella 452 kpl (julkinen rahoitus 202,7 milj. euroa, 33 % ESR-rahoituksesta) ja EAKR:n puolella 1 191 kpl (julkinen rahoitus 258,5 milj. euroa, 24 % EAKR-rahoituksesta).

Vastaavasti hankkeita, joissa sukupuolinäkökulma on valtavirtaistettu, on ESR:n puolella käynnistynyt 409 kpl (julkinen rahoitus 231,7 milj. euroa, 31 % ESR-rahoituksesta) ja EAKR:n puolella 1 159 kpl (julkinen rahoitus 249,1 milj. euroa, 23 % EAKR-rahoituksesta). Erityisesti naisten asemaa parantavia hankkeita on ohjelmassa käynnistynyt (EAKR ja ESR yhteensä) 89 kpl ja miesten asemaa parantavia 32 kpl.

Kestävä kehitys

Työ- ja elinkeinoministeriö toteuttaa valtioneuvoston kestävän kehityksen selontekoa osaltaan toimeenpanemalla energia- ja ilmastostrategiaa, luomalla kestäviä biotalous- ja cleantech-ratkaisuja,

toimeenpanemalla kiertotalouden tiekarttaa yhdessä eri toteuttajatahojen kanssa, tukemalla kestävästä kehityksen innovaatioita, edistämällä osaavan työvoiman turvaamista muuttuvilla työmarkkinoilla, ehkäisemällä syrjäytymistä ja edistämällä maahanmuuttajien kotoutumista.

Vuonna 2020 energia- ja ilmastostrategian toimeenpanoon käytetään 110 milj. euroa energiatukivaltuutta. Uusiutuvan energian tuotantotukeen arvioidaan käytettävän 232,6 milj. euroa.

Pääluokan valtuudet momenteittain (milj. euroa)

		2019 varsinainen talousarvio	2020 esitys
32.01	Hallinto		
	— lainojen hyväksymisvaltuus (turvavarastolainat)	8,400	8,400
	— myöntämisvaltuus	0,034	0,034
32.01.41	<i>Erytisavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n tutkimusinfrastruktuuriin</i> (arviomääräraha)		
	— myöntämisvaltuus	13,500	-
32.20.40	<i>Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen</i> (arviomääräraha)		
	— rahoitusvaltuus	344,365	332,516
32.20.41	<i>Energiatuki</i> (arviomääräraha)		
	— myöntämisvaltuus	80,000	110,000
32.20.83	<i>Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan</i> (arviomääräraha)		
	— myöntämisvaltuus	155,123	146,823
32.20.87	<i>Pääomalinat teollisuuden uudistumiseen ja yritysvetoisten liiketoimintaekosysteemien kehittämiseen</i> (arviomääräraha)		
	— rahoitusvaltuus	30,000	-
32.30.42	<i>Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen</i> (arviomääräraha)		
	— myöntämisvaltuus	-	4,000
32.30.51	<i>Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut</i> (siirtomääräraha 2 v)		
	— hankintasopimusvaltuus	65,000	65,000
32.30.64	<i>EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin</i> (arviomääräraha)		
	— myöntämisvaltuus	668,811	-
32.40.82	<i>Lainat Finnvera Oyj:n varainhankintaan</i> (arviomääräraha)		
	— myöntämisvaltuus	1 000,000	1 000,000

Hallinnonalan määrärahat vuosina 2018—2020

		v. 2018 tilinpäätös 1000 €	v. 2019 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2020 esitys 1000 €	Muutos 2019—2020 1000 €	%
01.	Hallinto	763 910	720 039	766 107	46 068	6
01.	Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	32 874	33 700	34 060	360	1

	v. 2018 tilinpäätös 1000 €	v. 2019 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2020 esitys 1000 €	Muutos 2019—2020 1000 €	%
02. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	171 937	170 338	173 829	3 491	2
03. Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	163 524	171 613	189 375	17 762	10
04. Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	30 942	32 248	32 302	54	0
05. Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)	87 200	97 474	97 471	-3	0
06. Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	11 294	15 548	18 669	3 121	20
07. Patentti- ja rekisterihallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)	-1 565	7 943	8 722	779	10
08. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	19 218	19 564	19 923	359	2
09. Energiaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	6 563	6 839	7 011	172	3
20. Siviilipalvelus (arviomääräraha)	3 859	4 939	4 939	—	0
(21.) Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 3 v)	5 732	786	—	-786	-100
29. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	45 220	36 072	57 072	21 000	58
(31.) Korvaus talous- ja velkaneuvonnan järjestämisestä (siirtomääräraha 2 v)	4 731	—	—	—	0
40. Valtionavustus kestävää kasvupolitiikkaa edistäville toimijoille (siirtomääräraha 3 v)	18 651	5 171	7 073	1 902	37

	v. 2018 tilinpäätös 1000 €	v. 2019 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2020 esitys 1000 €	Muutos 2019—2020 1000 €	%
41. Erityisavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n tutkimusinfrastruktuuriin (arviomääräraha)	1 500	10 400	2 100	-8 300	-80
49. Valtionavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n toimintaan (siirtomääräraha 2 v)	89 303	94 403	94 303	-100	0
(50.) Valtionavustus kuluttajajärjestölle (kiinteä määräraha)	872	872	—	-872	-100
51. Valtion osuus merimiespalvelutoiminnasta (arviomääräraha)	1 549	2 572	2 572	—	0
53. Matkustajien paluukuljetukset ja korvaukset (siirtomääräraha 3 v)	1 000	1 000	400	-600	-60
66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)	8 507	8 507	16 236	7 729	91
(88.) Pääomasijoitus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:lle (siirtomääräraha 3 v)	15 000	—	—	—	0
(89.) Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)	46 000	—	—	—	0
95. Eräät oikeudenkäyntikulut ja korvaukset (arviomääräraha)	0	50	50	—	0
20. Uudistuminen ja vähähiilisyys	1 011 522	728 648	809 353	80 705	11
20. Energiatohokkuuden ja uusiutuvan energian käytön edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	3 500	3 420	3 020	-400	-12
(28.) Materiaalitehokkuuden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	400	400	—	-400	-100
40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha)	260 363	275 500	301 301	25 801	9
41. Energiatuki (arviomääräraha)	30 708	47 250	60 750	13 500	29
(42.) Kasvukosysteemien ja innovatiivisten julkisten hankintojen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	5 000	5 000	—	-5 000	-100

	v. 2018 tilinpäätös 1000 €	v. 2019 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2020 esitys 1000 €	Muutos 2019—2020	
				1000 €	%
(43.) Cleantech- ja biotalousratkaisujen sekä innovaatioiden kaupallistamisen tukeminen (siirtomääräraha 3 v)	49 300	—	—	—	0
(44.) Kiertotalouden investointi- ja kehittämistuki (siirtomääräraha 3 v)	2 000	2 530	—	-2 530	-100
45. LNG-terminaalien investointituki (arviomääräraha)	13 830	14 930	5 532	-9 398	-63
(46.) Laivanrakennuksen innovaatiotuki (siirtomääräraha 3 v)	10 000	10 000	—	-10 000	-100
47. Sähköisen liikenteen ja biokaasun liikennekäytön infrastruktuurin edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	3 000	3 000	3 000	—	0
48. Uusiutuvan energian tuotantotuki (arviomääräraha)	249 809	214 500	232 550	18 050	8
(50.) Avustus kansainvälisen teknologiapalkinnon maksamiseen (siirtomääräraha 2 v)	1 000	—	—	—	0
(51.) Naisille suunnattu innovaatiopalkinto (siirtomääräraha 2 v)	118	118	—	-118	-100
66. Siirrot EU:n innovaatorahastoon (arviomääräraha)	—	—	46 000	46 000	0
(80.) Lainat Suomen Vientiluotto Oy:n jälleerahoitustoimintaan (arviomääräraha)	214 787	—	—	—	0
83. Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan (arviomääräraha)	161 793	140 000	137 200	-2 800	-2
87. Pääomalainat teollisuuden uudistumiseen ja yritysveitoisten liiketoimintaekosysteemien kehittämiseen (arviomääräraha)	5 914	12 000	20 000	8 000	67
30. Työllisyys ja yrittäjyys	742 570	725 476	826 204	100 728	14
40. Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukeminen (siirtomääräraha 3 v)	17 708	3 300	3 000	-300	-9

	v. 2018 tilinpäätös 1000 €	v. 2019 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2020 esitys 1000 €	Muutos 2019—2020 1000 €	%
42. Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha)	12 069	8 178	7 978	-200	-2
(43.) Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin (arviomääräraha)	426	—	—	—	0
(44.) Alueellinen kuljetustuki (siirtomääräraha 3 v)	5 000	6 000	—	-6 000	-100
46. Päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensaatiotuki (arviomääräraha)	26 752	30 000	75 000	45 000	150
51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2 v)	321 050	244 061	297 160	53 099	22
52. Palkkaturva (arviomääräraha)	25 141	32 000	32 000	—	0
64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin (arviomääräraha)	334 422	401 887	410 166	8 279	2
(65.) Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin (arviomääräraha)	—	50	—	-50	-100
95. Vaikuttavuusinvestointien tuotonmaksu (arviomääräraha)	—	—	900	900	0
(40.) Yritysten toimintaympäristö, markkinoiden sääntely ja työelämä	—	—	—	—	0
40. Yritysten erityisrahoitus	51 849	102 732	120 521	17 789	17
42. Valtiontuki sähköhuollon varmistamiseksi (arviomääräraha)	10	125	700	575	460
47. Finnvera Oyj:n tappiokorvaukset ja korkotuet (arviomääräraha)	19 620	30 777	33 691	2 914	9
48. Korke- ja muu tuki julkisesti tuetuille vienti- ja alusluotoille (arviomääräraha)	26 219	57 800	67 400	9 600	17
60. Siirrot hallinnonalan rahastoihin (arviomääräraha)	0	20	20	—	0
82. Lainat Finnvera Oyj:n varainhankintaan (arviomääräraha)	0	10	10	—	0

	v. 2018 tilinpäätös 1000 €	v. 2019 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2020 esitys 1000 €	Muutos 2019—2020 1000 €	%
89. Pääomasijoitus Business Finland Venture Capital Oy:lle (siirtomääräraha 3 v)	6 000	10 800	14 900	4 100	38
95. Tuotenvaihtosopimus- ja suojausmenot (arviomääräraha)	—	3 200	3 800	600	19
(50.) Alueiden kehittäminen ja rakennerahastopolitiikka	—	—	—	—	0
50. Kotouttaminen	228 614	223 704	205 992	-17 712	-8
03. Maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen edistäminen (siirtomääräraha 2 v)	3 561	1 631	4 201	2 570	158
30. Valtion korvaukset kotouttamisesta (arviomääräraha)	225 053	222 073	201 791	-20 282	-9
(60.) Energiapolitiikka	40 131	—	—	—	0
(43.) Kioton mekanismit (arviomääräraha)	131	—	—	—	0
(45.) Uusiutuvan energian ja uuden energiateknologian investointituki (siirtomääräraha 3 v)	40 000	—	—	—	0
Yhteensä	2 838 596	2 500 599	2 728 177	227 578	9

Henkilöstön kokonaismäärä	8 296	8 288	8 406
---------------------------	-------	-------	-------

01. (32.01, osa, 20, osa, 30, osa, 40, osa ja 60, osa) Hallinto

Valtuus

Luottolaitosten varoista myönnettävien eräistä korkotukilainoista annetun lain (1015/1977) 4 §:n mukainen turvavarastolainojen korkohyvityksen enimmäismäärä on 5 %. Uusia turvavarastolainoja saa hyväksyä vuonna 2020 enintään 8 400 000 euroa.

Turvavarastolain (970/1982) 7 §:n mukaisia varastoavustuksia saa myöntää vuonna 2020 enintään 34 000 euroa.

Selvitysosa: Työ- ja elinkeinoministeriö toteuttaa yhdessä hallinnonalan yksiköiden ja muiden ministeriöiden kanssa kasvupolitiikkaa, jolla tuetaan hallitusohjelman kasvu- ja työllisyystavoitteiden saavuttamista. Kasvupolitiikan perustana on menestyvä yritystoiminta, joka innovoi, työllistää ja luo hyvinvointia Suomeen. Hallinnonalan toimijoiden tavoitteena on rakentaa kestävä kasvua tukeva toimintaympäristö, jolla luodaan toimintaedellytyksiä kilpailukyvyyn ja talouden kasvun vahvistumiselle.

Suomen taloudellisen menestyksen ja suomalaisyritysten kasvuedellytysten kannalta on keskeistä huolehtia siitä, että yritysten säädösympäristö on toimiva ja kilpailukykyinen. Hallinnonalalla

toteutetaan kokonaisvaltaisesti toimenpiteitä, joilla Suomi kehittyy houkuttelevaksi ja kilpailukykyiseksi maaksi tehdä työtä ja yrittää. Yritysten kasvuedellytyksiä vahvistetaan purkamalla niitä rajoittavaa tai hidastavaa sääntelyä. Talouden kilpailullisuutta kasvatetaan ja markkinaehtoisen liiketoiminnan harjoittamisen edellytyksiä parannetaan.

Innovaatiot ja toimiva aineettoman omaisuuden suojajärjestelmä ovat keskeisiä suomalaisyritysten kasvun ja kansainvälisen kilpailukyvyn kannalta. Toimiva ja kilpailukykyinen aineettomien oikeuksien järjestelmä varmistaa yritysten innovaatioiden ja muun aineettoman omaisuuden suojan ja hyödyntämisen sekä oikeuksien tehokkaan täytäntöönpanon Suomessa ja kansainvälisesti.

Toimivat työmarkkinat ja ajanmukainen - työnantajien, työntekijöiden ja yritysten tarpeet huomioon ottava - työlainsäädäntö sekä hyvä työelämän laatu ovat yritysten kilpailuetuja. Yritysten tasapuolisista kilpailuedellytyksistä huolehditaan muun muassa työlainsäädännön keinoin. Paikallisen sopimisen edellytyksiä parantamalla sekä yritysten toimintaedellytyksiä ja kasvuhaluutta edistämällä helpotetaan tavoitetta nostaa työllisyysastetta. Työnantajien hallinnollista taakkaa pyritään keventämään lupa- ja ilmoitusmenettelyjä karsimalla.

Poikkeusoloihin varautumista linjaa huoltovarmuuden tavoitepäätös (1048/2018). Kansallisen huoltovarmuuden strateginen tavoite on turvata kriittisten infrastruktuurien, tuotannon ja palveluiden toimivuus siten, että ne kykenevät täyttämään väestön, talouselämän ja maanpuolustuksen välttämättömimmät perustarpeet kaikissa olosuhteissa.

Talousarvioesityksen valmisteluun liittyen työ- ja elinkeinoministeriö asettaa alustavasti tulosalueelle seuraavat tavoitteet vuodelle 2020:

	2018 toteutuma	2019 arvio	2020 arvio
Konsernin virastojen digivalmiudet kasvavat — Digikypsyyssindeksi (itsearvio, 1—5)	-	3,01	> 3,01

	Henkilötyövuodet			Kokonaistyötyytyväisyys (1—5)		
	2018 toteutuma	2019 arvio	2020 arvio	2018 toteutuma	2019 tavoite	2020 tavoite
Työ- ja elinkeinoministeriö	398	405	400	3,6	> 3,6	> 3,6
ELY-keskukset	2 949	2 916	2 920	3,6	> 3,5	> 3,6
Työ- ja elinkeinotoimistot	3 032	2 988	3 085	3,5	> 3,4	> 3,5
Geologian tutkimuskeskus	425	400	400	3,7	3,7	3,75
Business Finland	615	610	610	3,1	> 3,5	> 3,5
Kilpailu- ja kuluttajavirasto	141	203	236	3,7	> 3,7	> 3,8
Patentti- ja rekisterihallitus	400	416	415	3,9	3,8	3,9
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto	254	274	264	3,5	3,7	3,8
Energiavirasto	82	76	76	4,0	> 3,9	> 3,9
Yhteensä	8 296	8 288	8 406	3,6	> 3,6	> 3,6

01. Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 34 060 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) kuluttajatiedon julkistamispalkintoa varten

2) EU:n sisäasioiden rahastoon kuuluvasta Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastosta (AMIF) rahoitettavista hankkeista aiheutuvien siirtomenojen maksamiseen

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa Suomen yrittäjyyden ja innovaatiotoiminnan toimintaympäristöstä, työmarkkinoiden toimivuudesta ja työntekijöiden työllistymiskyvystä sekä alueiden kehittymisestä. Ministeriö johtaa ja ohjaa kasvu- sekä elinkeino- ja innovaatiopolitiikkaa, työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikkaa, kuluttaja- ja kilpailupolitiikkaa, alue-, energia- ja ilmastopolitiikkaa sekä työelämän kehittämistä ja maahanmuuttajien kotouttamista.

Talousarvioesityksen valmisteluun liittyen ministeriön toiminnalle asetetaan alustavasti seuraavat tulostavoitteet vuodelle 2020:

Toiminnallinen tuloksellisuus

	2018 toteutuma	2019 arvio	2020 arvio
Hallituksen esitykset (kpl)	35	30	30
— Luvutun istuntokauden aikana eduskunnalle (%)	85	> 80	> 80
— Muutoksia eduskunnassa säädösteknisten tai kielellisten puutteiden johdosta (%)	0,5	0	0
Valtioneuvoston asetukset (kpl)	33	20	20

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2018 toteutuma	2019 varsinainen talousarvio	2020 esitys
Bruttomenot	39 744	42 700	42 560
Bruttotulot	8 271	9 000	8 500
Nettomenot	31 473	33 700	34 060
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	7 323		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	8 724		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Arkistonjärjestelymenot (siirto momentille 23.01.01)	-67
Eriyasisiantuntijan palkkaus- ja muut menot (siirto momentilta 24.01.01)	88

ESIR-neuvontapalvelut (siirto momentille 32.01.21)	-400
Hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirto momentilta 32.01.21)	603
Hilma-järjestelmän ylläpito (siirto momentille 28.01.01)	-20
Julkisten hankintojen neuvontayksikkö (siirto momentille 32.01.40)	-500
Kiertotalouden strateginen edistämisohjelma (HO 2019)	1 000
Kotouttamistehtävät (1 htv) (HO 2019)	70
Kv-rekrytoinnin toimintamalli (1 htv) (HO 2019)	70
Materiaalitehokkuuden edistäminen (siirto momentilta 32.20.28)	270
Osaamisen kehittämistehtävät (1 htv) (siirto momentilta 32.30.51)	69
VAHVA-asianhallintajärjestelmän käyttöönotolla saavutettava tuottavuushyöty	-24
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)	-23
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-89
Lomarahojen alentaminen (Kiky)	361
Palkkausten tarkistukset	-60
Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)	83
Siirtyvien erien taso (HO 2019)	-1 000
Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)	-71
Yhteensä	360

2020 talousarvio	34 060 000
2019 talousarvio	33 700 000
2018 tilinpäätös	32 874 000

02. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 173 829 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) euroneuvontakeskuksista aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) porotilalain, luontaiselinkeinolain, kolttalain ja maatilalakia edeltävän lainsäädännön mukaisesti valtion hallinnassa olevien kiinteistöjen hoitomenojen maksamiseen
- 3) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen
- 4) yritysten kehittämispalvelujen kehittämisestä, edistämisestä ja ylläpidosta aiheutuviin menoihin.

Selvitysosa: Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY-keskukset) edistävät alueellista kehittymistä hoitamalla valtionhallinnon toimeenpano- ja kehittämistehtäviä alueilla. ELY-keskukset edistävät yrittäjyyttä, työmarkkinoiden toimintaa, osaamista ja kulttuuria, maaseudun elinvoimaisuutta, joukkoliikennettä ja sen kehittämistä sekä liikennejärjestelmän toimivuutta ja liikenteen turvallisuutta, hyvää ympäristöä sekä luonnon ja luonnonvarojen kestäväää käyttöä alueilla sekä työvoiman maahanmuuttoa alueilla. ELY-keskuksia on 15 ja ne toimivat kiinteässä yhteistyössä maakunnan liittojen ja kuntien kanssa. Paikallishallinnon viranomaisista ELY-keskusten ohjaukseen kuuluvat työ- ja elinkeinotoimistot (TE-toimistot). Lisäksi ELY-keskuksilla ja TE-toimistoilla on valtakunnallinen kehittämis- ja hallintopalveluja tuottava virasto (KEHA-keskus).

Talousarvioesityksen valmisteluun liittyen ohjaavat ministeriöt (sisäministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö ja ympäristöministeriö) asettavat alustavasti elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille seuraavat tulostavoitteet vuodelle 2020:

Toiminnallinen tuloksellisuus

	2018 toteutuma	2019 tavoite	2020 tavoite
Asiakaspalvelutyytyväisyys (1—5)	4,2	> 4	> 4
ELY-keskusten sidosryhmien kokonaistyytyväisyys (1—5)	-	> 3,7	-

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2018 toteutuma	2019 varsinainen talousarvio	2020 esitys
Bruttomenot	208 072	200 338	203 829
Bruttotulot	35 043	30 000	30 000
Nettomenot	173 029	170 338	173 829
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	31 188		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	30 096		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2018 toteutuma	2019 varsinainen talousarvio	2020 esitys
Julkisoikeudelliset suoritteet			
Maksullisen toiminnan tuotot			
— suoritteiden myyntituotot	8 775	8 500	8 000
— muut tuotot	-32	-	-
Tuotot yhteensä	8 743	8 500	8 000
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	6 129	5 500	6 000
— osuus yhteiskustannuksista	1 756	3 000	2 000
Kustannukset yhteensä	7 885	8 500	8 000
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	858	0	0
Kustannusvastaavuus, %	111	100	100

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2018 toteutuma	2019 varsinainen talousarvio	2020 esitys
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot			
— muilta valtion virastoilta saatava rahoitus	7 940	6 000	8 000
— EU:lta saatava rahoitus	95	0	-
— muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	12	2	-
— yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	2 608	1 500	2 500
Tuotot yhteensä	10 655	7 500	10 500
Hankkeiden kokonaiskustannukset	12 126	9 000	12 000
Omarahoitusosuus (tuotot - kustannukset)	-1 471	-1 500	-1 500
Omarahoitusosuus, %	12	17	13

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kautta ohjautuu rahoitusta seuraavilta talousarvion momenteilta: 30.10.51, 30.40.20, 21, 22, 31, 40, 51 ja 62, 31.10.50, 31.30.63, 64 ja 66, 32.01.03, ja 51, 32.20.41, 32.30.42, 51, 52 ja 64, 32.50.30, 33.20.31, 50, 51 ja 52, 35.01.65, 35.10.20, 21, 22, 61 ja 63 sekä 35.20.64.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Digitaalisen palveluväylän toimeenpano	394
Digitehtävät (-2 htv) (siirto momentille 28.30.03)	-120
Hilma-järjestelmän ylläpito (siirto momentille 28.01.01)	-50
Kasvinterveyskartoitukset ja -valvonnat (2 htv)	140
Kotouttamisen oikeudellinen neuvonta (1 htv) (siirto momentilta 32.01.03)	60
Kv. rekrytoinnin kehittäminen (2 htv) (HO 2019)	120
Maahanmuuttajien osaamisen kehittäminen (1 htv) (HO 2019)	60
Palkkatuen lisääminen, maksatustehtävät (20 htv) (HO 2019)	1 000
Palkkaus- ja muut menot (siirto momentille 32.01.05)	-86
Siirtyvän erän leikkauksen palautus	1 800
Tulvasuojelu ja peltojen vesienhallinta (2 htv) (HO 2019)	130
Vuokrien indeksikorotus ja säästö	21
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)	-390
Lomarahojen alentaminen (Kiky)	2 085
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	-885
Palkkausten tarkistukset	-349
Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)	473
Siirtyvien erien taso (HO 2019)	-500
Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)	-413
Tasomuutos	1
Yhteensä	3 491

2020 talousarvio	173 829 000
2019 talousarvio	170 338 000
2018 tilinpäätös	171 937 000

03. (32.30.01) Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 189 375 000 euroa.

Selvitysosa: Työ- ja elinkeinotoimiston (TE-toimisto) tehtävänä on yritys- ja työnantajalähtöinen työnvälitys, joka tukee nopeaa työllistymistä ja avoimien työpaikkojen mahdollisimman tehokasta täyttöä. TE-toimistot toimivat ELY-keskusten alaisina paikallishallinnon viranomaisena.

Työ- ja elinkeinoministeriö päättää, kuinka suuri osa työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenoihin tarkoitetuista määrärahoista käytetään työllistymistä edistävään monialaiseen yhteispalveluun.

Talousarvioesityksen valmisteluun liittyen työ- ja elinkeinoministeriö asettaa alustavasti työ- ja elinkeinotoimistoille seuraavat tulostavoitteet vuodelle 2020:

Toiminnallinen tuloksellisuus

	2018 toteutuma	2019 tavoite	2020 tavoite
Työnantaja-asiakkaiden kokonaistyytyväisyys (1—5)	4,1	> 4,0	> 4,0
Työnhakija-asiakkaiden kokonaistyytyväisyys (1—5)	3,8	> 4,0	> 4,0

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2018 toteutuma	2019 varsinainen talousarvio	2020 esitys
Bruttomenot	173 139	172 013	189 775
Bruttotulot	905	400	400
Nettomenot	172 234	171 613	189 375
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	33 072		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	24 362		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Julkisen hallinnon yhteisen asiakaspalvelun pilotoinnin päätyminen (siirto momentilta 28.40.03)		21
Kotouttaminen ja työlupaprosessien tehostaminen (20 htv) (HO 2019)		1 000
Kotouttamisen oikeudellinen neuvonta (-1 htv) (siirto momentille 32.01.02)		-60
Kv. rekrytoinnin ostopalvelut (HO 2019)		1 610
Kv. rekrytoinnin tehostaminen (4 htv) (HO 2019)		200
Maahanmuuttajien osaamisen tunnistaminen (11 htv) (HO 2019)		550
Määräaikaishaastattelut (-100 htv)		-5 000
Määräaikaishaastattelut ja nuorisotakuun edistäminen (100 htv) (HO 2019)		5 000

Palkkatuen lisääminen, digitaaliset palvelut (HO 2019)	2 000
Palvelujen kehittämis- ja kokeilumenot (siirto momentilta 32.30.51)	1 300
Työllisyyden edistäminen ja palvelujen kehittäminen (HO 2019)	10 000
Lomarahojen alentaminen (Kiky)	1 912
Palkkausten tarkistukset	-328
Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)	435
Siirtyvien erien taso (HO 2019)	-500
Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)	-378
Yhteensä	17 762

2020 talousarvio	189 375 000
2019 I lisätalousarvio	3 000 000
2019 talousarvio	171 613 000
2018 tilinpäätös	163 524 000

04. (32.20.01) Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 32 302 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) tutkimustoimintaan liittyvien kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuista, rahoitusosuuksista ja yhteistyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) EU:n rakennerahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen
- 3) yhteisprofessoreista aiheutuvien menojen ja rahoitusosuuksien maksamiseen.

Selvitysosa: Geologian tutkimuskeskuksen (GTK) tehtävänä on tuottaa ja levittää geologista tietoa, joka edistää maankamaran luonnonvarojen kestäväää käyttöä. Tutkimuskeskusta kehitetään kansallisena geotietokeskuksena sekä eurooppalaisena huippuosajana mineraalivarojen kestävään käytön tutkimuksessa.

Talousarvioesityksen valmisteluun liittyen työ- ja elinkeinoministeriö asettaa alustavasti Geologian tutkimuskeskukselle seuraavat tulostavoitteet vuodelle 2020:

Toiminnallinen tuloksellisuus

	2018 toteutuma	2019 tavoite	2020 tavoite
Uudet tulosalueet v. 2020: roolin osuus ydintoiminnasta (%)			
— asiakastoimeksiannot	-	-	25
— tiede ja innovaatiot	-	-	22
— geotietokeskus	-	-	28
— muu ydintoiminta	-	-	25
Yhteisrahoitteinen toiminta			

	2018 toteutuma	2019 tavoite	2020 tavoite
— osuus ydintoiminnan htv-kertymästä (%)	32,1	20	20

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2018 toteutuma	2019 varsinainen talousarvio	2020 esitys
Bruttomenot	45 922	44 248	45 302
Bruttotulot	16 853	12 000	13 000
Nettomenot	29 069	32 248	32 302
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	4 409		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	6 282		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2018 toteutuma	2019 varsinainen talousarvio	2020 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot			
— suoritteiden myyntituotot	9 760	7 800	8 000
— muut tuotot	92	-	-
Tuotot yhteensä	9 852	7 800	8 000
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	5 791	5 550	5 650
— osuus yhteiskustannuksista	2 177	1 700	1 750
Kustannukset yhteensä	7 968	7 250	7 400
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	1 884	550	600
Kustannusvastaavuus, %	124	108	108

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2018 toteutuma	2019 varsinainen talousarvio	2020 esitys
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot			
— muilta valtion virastoilta saatava rahoitus	3 392	2 200	2 800
— EU:lta saatava rahoitus	1 857	700	1 000
— muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	1 648	1 300	1 200
Tuotot yhteensä	6 897	4 200	5 000
Hankkeiden kokonaiskustannukset	9 838	8 400	10 000
Omarahoitusosuus (tuotot - kustannukset)	-2 941	-4 200	-5 000
Omarahoitusosuus, %	30	50	50

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)	-24
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-69
Lomarahojen alentaminen (Kiky)	340
Omakustannuseriaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	-151
Palkkausten tarkistukset	-53
Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)	78
Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)	-68
Tasomuutos	1
Yhteensä	54

2020 talousarvio	32 302 000
2019 talousarvio	32 248 000
2018 tilinpäätös	30 942 000

05. (32.20.06) Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 97 471 000 euroa.

Määrärahasta voidaan suorittaa ennakkomaksuja Business Finland -yhtiölle siltä Innovaatorahoituskeskus Business Finlandille ostettavien palvelujen osalta.

Selvitysosa: Business Finland -kokonaisuus muodostuu Innovaatorahoituskeskus Business Finlandista ja Business Finland -nimisestä osakeyhtiöstä.

Business Finland edistää elinkeinojen kehittymistä teknologian, innovaatioiden ja kasvurahoituksen keinoin. Tämä uudistaa elinkeinoja, kasvattaa jalostusarvoa ja tuottavuutta, lisää vientiä ja yritysten kansainvälistymistä, parantaa työelämän laatua sekä luo näin työllisyyttä ja hyvinvointia. Tulokset saavutetaan asiakkaiden tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnalla sekä kansainvälisen liiketoiminnan kehittämisellä, joihin Business Finland kannustaa rahoituksellaan, ohjelmatoiminnalla sekä kansainvälistymis- ja muilla neuvontapalveluilla hyödyntäen myös kansainvälisiä kumppanuuksia. Business Finland edistää toiminnallaan myös Suomeen suuntautuvia ulkomaisia investointeja ja pääomasijoituksia sekä Suomeen suuntautuvaa ulkomaista matkailua. Business Finlandin Talent-toiminnalla tuetaan kansainvälisten osaajien sijoittumista Suomeen ja asiantuntemuksen hyödyntämistä yritysten kasvussa, kansainvälistymisessä ja uudistumisessa sekä investointien kasvussa.

Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnassa asiakkaita ovat yritykset sekä tutkimus- ja julkiset organisaatiot. Kansainvälistymispalveluja Suomessa ja ulkomailla suunnataan erityisesti pk-yritysten kansainvälistymisvalmiuksien vahvistamiseen ja toimintaedellytysten kehittämiseen. Yhteistyö ulkoasiainhallinnon edustustojen kanssa vahvistaa Team Finland -verkoston palvelukykyä maailmalla.

Ulkomaisten investointien ja pääomien hankinnassa kohteena ovat erityisesti osaamisintensiiviset alat, korkean lisäarvon tuotanto sekä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatioinvestoinnit. Matkailun edistämisessä vahvistetaan ja kehitetään Suomen matkailumaakuvaa, matkailupalvelujen vientiä ja

kysyntää yhdessä matkailualojen ja muiden toimijoiden kanssa sekä tuetaan matkailuyritysten kansainvälistymistä.

Suomi osallistuu Dubain maailmannäyttelyyn vuosina 2020—2021. Tavoitteena on edistää suomalaisten yritysten kansainvälistymistä ja parantaa Suomen houkuttelevuutta matkailulle ja investoinneille maakuvaa vahvistamalla. Business Finlandille arvioidaan aiheutuvan näyttelyyn osallistumisesta vuosina 2019—2021 yhteensä 10 milj. euron kustannukset, joista elinkeinoelämä kattaa vähintään puolet.

Talousarvioesityksen valmisteluun liittyen työ- ja elinkeinoministeriö asettaa alustavasti Business Finlandille seuraavat tulostavoitteet vuodelle 2020:

Toiminnallinen tuloksellisuus

	2018 toteutuma	2019 tavoite	2020 tavoite
Innovaatorahoitustyön kokonaiskustannus/myönnetty rahoitus (%)	3,5	< 3,5	< 3,5
Business Finlandin asiakkaiden suositteluhaluus (-100—100)	65	> 56	> 56

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Innovaatiotoiminnan edistäminen, kansainvälistymispalvelut, hanke- ja ohjelmatoiminta sekä Suomeen suuntautuvien ulkomaisten investointien ja pääomasijoitusten edistäminen	83 171 000
Talent-toiminta	2 500 000
Dubain maailmannäyttelyyn osallistuminen	2 000 000
Suomeen suuntautuvan matkailun edistäminen	9 800 000
Yhteensä	97 471 000

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2018 toteutuma	2019 varsinainen talousarvio	2020 esitys
Bruttomenot	81 969	97 574	97 571
Bruttotulot	-373	100	100
Nettomenot	82 342	97 474	97 471
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	11 736		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	16 594		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Audiovisuaalisen kannustinjärjestelmän käyttöönotto (siirto momentille 29.10.20)	-250
Audiovisuaalisen kannustinjärjestelmän käyttöönotto (siirto momentille 32.01.21)	-250

Finpron yhdistäminen Business Finlandiin	-7 350
Palkkaus- ja muut menot (siirto momentilta 32.01.02)	86
Talent-toiminta (HO 2019)	2 500
Team Finland -ohjelmatoiminta	-5 000
Viennin ja kansainvälistymisen edistäminen (HO 2019)	11 000
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)	-12
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-94
Lomarahojen alentaminen (Kiky)	441
Palkkausten tarkistukset	-87
Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)	101
Siirtyvien erien taso (HO 2019)	-1 000
Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)	-87
Tasomuutos	-1
Yhteensä	-3

2020 talousarvio	97 471 000
2019 talousarvio	97 474 000
2018 tilinpäätös	87 200 000

06. (32.40.01) *Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 18 669 000 euroa.

Selvitysosa: Hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi kuluttajasuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista ja siihen liittyviksi eräiksi muiksi laeiksi.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto edistää markkinoiden toimivuutta. Tavoitteena on terveen ja toimivan kilpailun turvaaminen ja talouden tehokkuuden lisääminen sekä yksityisessä että julkisessa toiminnassa sekä se, että yritykset toimivat vastuullisesti ja että kuluttajat voivat luottaa markkinoiden toimivuuteen ja häiriötilanteiden nopeaan selvittämiseen. Kuluttajavastuualueen ylijohdaja toimii kuluttaja-asiamiehenä. Virasto hoitaa myös kuluttajaneuvonnan tehtäviä ja vaikuttaa yleisesti kilpailun toimivuuteen ja kuluttajien asemaan.

Virasto luo edellytyksiä talouskasvulle sekä uudelle ja terveelle yritystoiminnalle. Taloudellinen kilpailu ohjaa talouden uudistumista ja luo kannusteita innovointiin ja investointeihin. Kuluttajien luottamus toimintaympäristöön ja toimijoihin markkinoilla luovat edellytyksiä yksityisen kysynnän kasvulle.

Talousarvioesityksen valmisteluun liittyen työ- ja elinkeinoministeriö asettaa alustavasti Kilpailu- ja kuluttajavirastolle seuraavat tulostavoitteet vuodelle 2020:

Toiminnallinen tuloksellisuus

	2018 toteutuma	2019 tavoite	2020 tavoite
Uskottavan "hard core" -kartellien vastaisen politiikan vahvistaminen			
— Sidosryhmien arvio (1—5)	3,6	> 4,0	> 4,0

	2018 toteutuma	2019 tavoite	2020 tavoite
Yrityskauppa- ja kilpailuvalvonnalla estetään tehokkaasti keskittymisestä aiheutuvia kilpailuongelmia			
— Sidosryhmien arvio (1—5)	3,5	> 3,7	> 3,7
Kuluttaja-asiamiehen toimenpitein elinkeinoharjoittajat muuttavat toimintaansa kuluttajasuojalainsäädännön mukaiseksi			
— Tapaukset, joissa yritys on muuttanut toimintaansa kuluttajasuojalainsäädännön mukaiseksi (kpl)	108	130	130
Kuluttajaneuvonta			
— Valtakunnalliseen puhelinneuvontaan soittaneista asiakkaista on palveltu (%)	67	> 90	> 90

Henkilötyövuosien arvioitu jakautuminen toimialoittain

	2018 toteutuma	2019 tavoite	2020 tavoite
Markkinoiden toimivuuden edistäminen	24,7	25,5	35,5
Kilpailuvalvonta	65,7	67,0	78,0
Kuluttaja-asiamiehen valvonta ja muu kuluttajansuoja	34,5	35,5	48,0
Kuluttajaneuvonta	-	58,0	57,0
Hallintopalvelut	15,9	17,0	17,5
Yhteensä	140,8	203	236

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2018 toteutuma	2019 varsinainen talousarvio	2020 esitys
Bruttomenot	11 572	15 908	19 029
Bruttotulot	495	360	360
Nettomenot	11 077	15 548	18 669
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	1 978		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	2 195		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

EU:n yhteistyöasetuksen toimeenpano (8 htv)	650
Henkilöstön palkkauksen jälkeensä jääneisyyden korjaus	300
Kilpailu- ja kuluttajapolitiikan vahvistaminen (HO 2019)	1 500
Kilpailuvalvonnan vahvistaminen	100
Kilpailuvalvonnan vahvistaminen (siirto momentilta 32.01.21)	500
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)	-4
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-21
Lomarahojen alentaminen (Kiky)	139
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	-21
Palkkausten tarkistukset	-25
Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)	32

Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)	-29
Yhteensä	3 121

2020 talousarvio	18 669 000
2019 I lisätalousarvio	—
2019 talousarvio	15 548 000
2018 tilinpäätös	11 294 000

07. (32.40.03) Patentti- ja rekisterihallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 8 722 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin ja kansainväliseen toimintaan liittyviin projekteihin.

Momentille budjetoidaan hakemus-, ilmoitus- ja käsittelymenettelyistä johtuen tulot pääsääntöisesti maksuperusteella.

Selvitysosa: Teollisoikeuksien ja yritys- ja yhteisötoiminnan asiantuntijaorganisaationa Patentti- ja rekisterihallitus (PRH) edistää ja kehittää yrittäjyyttä, innovatiivisuutta ja yhteisöllistä toimintaa Suomessa ja kansainvälisesti.

Talousarvioesityksessä varaudutaan eurooppalaisen yhtenäispatentin voimaantuloon vuoden 2020 alusta lukien.

Momentilta maksetaan 730 000 euroa säätiövalvonnan ja teollisoikeusasiamiesten valvonnan kustannuksia sekä 2 260 000 euroa tilintarkastusvalvonnan kustannuksia. Vastaavan suuruiset valvontamaksut tuloutuvat momentille 11.19.09.

Talousarvioesityksen valmisteluun liittyen työ- ja elinkeinoministeriö asettaa alustavasti Patentti- ja rekisterihallitukselle seuraavat tulostavoitteet vuodelle 2020:

Toiminnallinen tuloksellisuus

	2018 toteutuma	2019 tavoite	2020 tavoite
Toiminnallinen tehokkuus			
Työn tuottavuus (tuottavuuden muutos, %)	4,1	> 1,0	> 1,0
Taloudellisuus (yksikkökustannusten muutos, %)	-2,1	< 2,0	< 2,0
Tuotokset ja laadunhallinta			
Asiakastyytyväisyys (1—5)	4,0	> 4,0	> 4,0
Sähköinen asiointi			
— Patenttihakemukset (%)	96,1	> 95	> 95
— Tavaramerkkihakemukset (%)	86,2	> 90	> 90
— Kaupparekisteri-ilmoitukset (%)	59,6	> 65	> 70
— Yhdistysrekisteri-ilmoitukset (%)	84,9	> 80	> 85
Keskimääräiset käsittelyajat			
— Kansalliset patenttihakemukset (v)	2,3	< 2,4	< 2,3

	2018 toteutuma	2019 tavoite	2020 tavoite
— PCT-tutkimukset määräajassa (%)	92,7	> 80	> 85
— Kansalliset tavaramerkkihakemukset (kk)	1,0	< 2,8	< 2,6
— Sähköiset kaupparekisteri-ilmoitukset (pv)	1,0	< 2	< 2
— Yhdistysrekisteri-ilmoitus (pv)	3	< 5	< 4

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2018 toteutuma	2019 varsinainen talousarvio	2020 esitys
Omakustannusarvoon hinnoiteltavat julkisoikeudelliset suoritteet			
Maksullisen toiminnan tuotot			
— suoritteiden myyntituotot	54 523	46 000	46 700
— muut tuotot	3 752	-	-
Tuotot yhteensä	58 275	46 000	46 700
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	42 201	44 443	44 922
— osuus yhteiskustannuksista	9 748	9 500	10 500
Kustannukset yhteensä	51 949	53 943	55 422
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	6 326	-7 943	-8 722
Kustannusvastaavuus, %	112	85	84

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2018 toteutuma	2019 varsinainen talousarvio	2020 esitys
Bruttomenot	54 704	53 943	55 422
Bruttotulot	58 275	46 000	46 700
Nettomenot	-3 571	7 943	8 722
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	11 946		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	13 952		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Eurooppalaisen yhtenäispatentin voimaantulo (PRH:n tulonmenetysten kompensatio)	800
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)	-21
Yhteensä	779

2020 talousarvio	8 722 000
2019 talousarvio	7 943 000
2018 tilinpäätös	-1 564 661

08. (32.40.05) Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 19 923 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon kemikaalituoterekisterin ja akkreditointipalvelujen maksut, Euroopan kemikaaliviraston komission asetuksen (EY) N:o 340/2008 perusteella maksamat palkkiot, erillisenä palveluna tehtävien kasvinsuojeluaineiden ja biosidien arviointien korvaukset sekä yhteishankkeista muilta osapuolilta saatava rahoitus.

Selvitysosa: Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) valvoo ja edistää tuotteiden, palveluiden ja teollisen toiminnan turvallisuutta ja luotettavuutta sekä edistää yritysten kilpailukykyä. Tukes edistää mineraalivarojen hallintaa ja toimii kansallisena akkreditointielimenä. Tavoitteena on toimijoiden vastuullisuuden ja riskienhallinnan parantaminen turvallisuuden edistämiseksi henkilö-, omaisuus- ja ympäristövahinkojen ehkäisemiseksi, kemikaalien terveys- ja ympäristöhaittojen vähentämiseksi sekä tasapuolisten kilpailuolosuhteiden varmistamiseksi. Toiminta kohdistuu markkinoilla oleviin tuotteisiin, kemikaaleihin, tuotantolaitoksiin, laitteistoihin, palveluihin sekä yritysten ja kuluttajien toimintatapoihin.

Työ- ja elinkeinoministeriö, sisäministeriö pelastustoimen laitteiden valvonnan osalta sekä maa- ja metsätalousministeriö, ympäristöministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö kemikaalien tuotevalvonnan osalta asettavat alustavasti Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle seuraavat tulostavoitteet vuodelle 2020:

Toiminnallinen tuloksellisuus

	2018 toteutuma	2019 tavoite	2020 tavoite
Suuronnettomuusvaarallisten yritysten riskienhallinta			
— Hyväksyttävän riskienhallintatason omaavien kemikaali- ja räjähdetuotantolaitosten osuus valvontakohteista (%)	68	> 65	> 65
Lupa- ja valvontatoiminta on ennakoitavaa riskiperusteista ja tehokasta			
— Asiakas- ja sidosryhmäytyvyisyys (1—5)	-	> 4	> 4
— Lupa- ja ilmoitusprosessien digitalisaatioaste (%)	10	15	35

Maksullisen toiminnan tulot on merkitty momentille 12.32.20.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2018 toteutuma	2019 tavoite	2020 tavoite
Omakustannusarvoon hinnoiteltavat julkisoikeudelliset suoritteet			
Maksullisen toiminnan tuotot			
— suoritteiden myyntituotot	7 172	5 979	5 914
Tuotot yhteensä	7 172	5 979	5 914
— tästä toimintamenomomentille nettouttamattomat tuotot	3 046	2 607	2 482

	2018 toteutuma	2019 tavoite	2020 tavoite
Tuotot yhteensä	7 172	5 979	5 914
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	4 385	3 635	3 564
— osuus yhteiskustannuksista	2 949	2 344	2 350
Kustannukset yhteensä	7 334	5 979	5 914
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-162	-	-
Kustannusvastaavuus, %	98	100	100

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2018 toteutuma	2019 varsinainen talousarvio	2020 esitys
Bruttomenot	25 071	24 178	24 415
Bruttotulot	5 405	4 614	4 492
Nettomenot	19 666	19 564	19 923
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	3 078		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	2 630		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kemikaaliturvallisuuslain soveltamisalan laajentumisesta aiheutuvat lisätehtävät	120
Kemikaaliturvallisuuslain soveltamisalan laajentumisesta aiheutuvat lisätehtävät (siirto momentilta 32.01.21)	80
Torjunta-ainejäämiin liittyvät lisätehtävät (1 htv) (siirto momentilta 30.20.01)	70
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)	-8
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-43
Lomarahojen alentaminen (Kiky)	215
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	-44
Palkkausten tarkistukset	-37
Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)	47
Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)	-41
Yhteensä	359

2020 talousarvio	19 923 000
2019 talousarvio	19 564 000
2018 tilinpäätös	19 218 000

09. (32.60.01) Energiaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 7 011 000 euroa.

Selvitysosa: Energiavirasto hoitaa energia- ja ilmastopolitiikan toimeenpanotehtäviä, joita ovat energiamarkkinoiden sekä ilmastotavoitteiden politiikkatoimien toteutumisen valvontaan ja edistämiseen liittyvät virastolle lainsäädännössä asetetut tehtävät. Energiaviraston vastuulle kuuluvat energiamarkkinoiden eli sähkön ja maakaasun tukku- ja vähittäismarkkinoiden sekä sähkö- ja maakaasuverkkotoiminnan valvonta ja edistäminen. Ilmastotavoitteiden politiikkatoimien osalta viraston vastuulle kuuluvat päästökaupan, uusiutuvan energian tukijärjestelmien, biopolttoaineiden kestävyyskriteerien sekä energiatehokkuuden valvonta ja edistäminen. Energiavirasto vastaa myös päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensatiojärjestelmän toimeenpanosta.

Talousarvioesityksen valmisteluun liittyen työ- ja elinkeinoministeriö asettaa alustavasti Energiavirastolle seuraavat tulostavoitteet vuodelle 2020:

Toiminnallinen tuloksellisuus

	2018 toteutuma	2019 tavoite	2020 tavoite
Viraston asianhallintaprosessin digitalisointi			
— Sähköisesti tuotettujen kirjaustapahtumien osuus kaikista kirjaustapahtumista (%)	63	> 65	> 65
Viraston lupaprosessien sujuvoittaminen			
— Verkkolupien käsittelyaika (pv)	67	< 50	< 50
— Hankelupien käsittelyaika (pv)	53	< 40	< 40
— Päästölupien käsittelyaika (pv)	46	< 50	< 70
Energiamarkkinoiden valvonnan taloudellisuus			
— Sähkö- ja maakaasuvalvonnan toimintakulut/sähkön ja maakaasun kulutus (c/kWh)	0,0042	< 0,0034	< 0,0034
Ilmastotavoitteiden edistämisen taloudellisuus			
— Päästökaupan hallinnoinnin toimintakustannukset päästökaupan piiriin kuuluvaa laitosta kohden (euroa/laitos)	3 018	3 000	< 3 400
— Uusiutuvan energian tuotantotukien hallinnointikustannukset järjestelmässä mukana olevilla laitoksilla tuotettua sähköä kohden (euroa/MWh)	0,24	< 0,30	< 0,30

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2018 toteutuma	2019 varsinainen talousarvio	2020 esitys
Bruttomenot	9 948	8 439	10 041
Bruttotulot	1 807	1 600	3 030
Nettomenot	8 141	6 839	7 011
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	2 014		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	436		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Lisätehtävät (3 htv)	240
----------------------	-----

Sähkömarkkinalain ja valvontalain määräaikaiset lisätehtävät (siirto momentille 32.01.21)	-80
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)	-4
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-19
Lomarahojen alentaminen (Kiky)	66
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	-19
Palkkausten tarkistukset	-13
Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)	18
Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)	-17
Yhteensä	172

2020 talousarvio	7 011 000
2019 talousarvio	6 839 000
2018 tilinpäätös	6 563 000

20. Siviilipalvelus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 4 939 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää siviilipalveluslain (1446/2007) mukaisesti:

- 1) siviilipalveluksen toimeenpanosta aiheutuviin kustannuksiin lukuun ottamatta palkkauskustannuksia
- 2) Siviilipalveluskeskuksessa työpalvelusta suorittavien siviilipalvelusvelvollisten ylläpidosta ja etuuksista aiheutuvien kustannusten maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: ELY-keskusten ja TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen (KEHA-keskus) Siviilipalveluskeskus toimii siviilipalvelusta toimeenpanevana viranomaisena. Siviilipalveluskeskus määrää siviilipalvelusvelvolliset palvelukseen ja täydennyspalvelukseen, järjestää velvollisten koulutusjaksot sekä valvoo ja huolehtii, että siviilipalvelustoiminta järjestetään siviilipalveluslain ja -ohjeiden mukaisesti.

Siviilipalvelusaika on 347 vuorokautta, johon kuuluu 28 vuorokauden mittainen koulutusjakso ja loppuajan käsittävä työpalvelus, jonka suurin osa velvollisista suorittaa palveluspaikoissa ja arviolta noin 65 velvollista Siviilipalveluskeskuksessa.

Täydennyspalvelukseen on velvollinen osallistumaan siviilipalvelusvelvollinen, joka on suorittanut asevelvollisuuslain (1438/2007) tai naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain (194/1995) mukaisen palveluksen ja jonka hakemus siviilipalvelukseen on hyväksytty mainitun palveluksen suorittamisen jälkeen. Siviilipalveluskeskus järjestää täydennyspalveluskoulutusta viiden vuorokauden mittaisena koulutuksena.

Siviilipalveluksen tunnuslukuja

	2018 toteutuma	2019 arvio	2020 arvio
Siviilipalvelukseen hakeneet (hlöä)	1 815	2 000	2 000
Peruskoulutusjaksolla koulutetut (hlöä)	1 276	1 300	1 300
Siviilipalveluskeskuksesta täysin palvelleena kotiutuneet (hlöä)	65	40	40
Täydennyspalvelukseen hakeutuneet (hlöä)	376	400	400
— koulutetut (hlöt)	457	350	350

2020 talousarvio	4 939 000
2019 talousarvio	4 939 000
2018 tilinpäätös	3 858 602

(21.) Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 3 v)

Selvitysosa: Momentti ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Audiovisuaalisen kannustinjärjestelmän käyttöönotto (siirto momentilta 32.01.05)	250
ESIR-neuvontapalvelut (siirto momentilta 32.01.01)	400
Hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirto momentille 32.01.01)	-603
Kemikaaliturvallisuuslain soveltamisalan laajentumisesta aiheutuvat lisätehtävät (siirto momentille 32.01.08)	-80
Kilpailuvalvonnan vahvistaminen (siirto momentille 32.01.06)	-500
Sähkömarkkinain valvontalain määräaikaiset lisätehtävät (siirto momentilta 32.01.09)	80
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-333
Yhteensä	-786

2019 talousarvio	786 000
2018 tilinpäätös	5 732 000

29. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 57 072 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää momentilta 32.20.40 maksettaviin kulutusmenoihin liittyvien arvonlisäverosuuksien maksamiseen.

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Arvonlisäveromenojen kasvu (Business Finland -uudistus)	21 000
---	--------

Yhteensä	21 000
-----------------	--------

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2020 talousarvio	57 072 000
2019 I lisätalousarvio	21 000 000
2019 talousarvio	36 072 000
2018 tilinpäätös	45 219 753

(31.) (32.40.31) Korvaus talous- ja velkaneuvonnan järjestämisestä (siirtomääräraha 2 v)

2018 tilinpäätös	4 731 000
------------------	-----------

40. Valtionavustus kestävää kasvu- ja innovaatiopolitiikkaa edistävälle toimijoille (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 7 073 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustusten myöntämiseen valtionavustuslain (688/2001) mukaisesti yrityksille ja muille yhteisöille:

- 1) kestävää kasvu- ja innovaatiopolitiikkaa edistävien toimijoiden valtionavustuksiin
- 2) avustuksesta elinkeino- ja innovaatiopolitiikkaa sekä yritysten kansainvälistymistä edistävälle yhteisöille vuosina 2016—2020 annetun valtioneuvoston asetuksen (1530/2015) mukaisiin yleisavustuksiin
- 3) kansainväliseen teknologiapalkintoon (Millennium-tekniologiapalkinto).

Määrärahaa saa käyttää myös valtionavustusten myöntämiseen Euroopan komission vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (EU 1407/2013) mukaisesti.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Avustusta voidaan käyttää yritystoiminnan ja yrittäjyyden edistämiseen, yritysten uudistamiseen ja kansainvälistymiseen tähtäävien palvelujen kehittämiseen ja tuottamiseen, standardointitoimintaan, kuluttajajärjestötoimintaan, julkisten hankintojen neuvontapalveluiden tuottamiseen, pohjoismaisen ympäristömerkkijärjestelmän kansallisen tason tehtävien hoitamiseen, suomalaisen muotoilun edistämiseen niin kotimaassa kuin maailmalla ja joka toinen vuosi myönnettävään kansainväliseen teknologiapalkintoon (Millennium-tekniologiapalkinto).

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Yrittäjyyden ja yritystoiminnan edistäminen sekä kansainvälistymispalvelut	2 921 000
Kansainvälinen teknologiapalkinto	1 000 000

Kuluttajajärjestöt	1 322 000
Julkisten hankintojen neuvontapalvelut	500 000
Standardisointitoiminta	1 330 000
Yhteensä	7 073 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Julkisten hankintojen neuvontayksikkö (siirto momentilta 32.01.01)	500
Kansainvälinen teknologiapalkinto	1 000
Kertaluonteisten lisäysten poisto	-920
Valtionavustus kuluttajajärjestöille (HO 2019)	500
Valtionavustus kuluttajajärjestöille (siirto momentilta 32.01.50)	822
Yhteensä	1 902

Momentin nimike on muutettu.

2020 talousarvio	7 073 000
2019 II lisätalousarvio	530 000
2019 I lisätalousarvio	—
2019 talousarvio	5 171 000
2018 tilinpäätös	18 651 000

41. (32.20.41) Erityisavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n tutkimusinfrastruktuuriin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 100 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Otaniemessä sijaitsevan FiR1-tutkimusreaktorin käytöstäpoiston ja Otakaari 3:n kuumakammioitilojen ennallistamisen kustannuksiin.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Momentilta maksetaan ennen vuotta 2020 tehdyistä sitoumuksista aiheutuvia menoja.

Määrärahan käytön arvioitu jakautuminen (1 000 euroa)

Otakaari 3:n ennallistaminen	2 000
FiR1-tutkimusreaktorin käytöstäpoisto	100
Yhteensä	2 100

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2020	2021	2022	Yhteensä vuodesta 2020 lähtien
Ennen vuotta 2020 tehdyt sitoumukset	2 100	500	500	3 100
Menot yhteensä	2 100	500	500	3 100

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Maksatusten vähentyminen	-8 300
Yhteensä	-8 300

2020 talousarvio	2 100 000
2019 talousarvio	10 400 000
2018 tilinpäätös	1 500 000

49. (32.20.49) Valtionavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 94 303 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää yleisavustuksena yhtiölle Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain (761/2014) mukaisena rahoituksena Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n strategiseen, muuhun kuin liiketaloudellisilla perusteilla tapahtuvaan toimintaan.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena ja se voidaan maksaa enakkona.

Selvitysosa: Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n tehtävänä on riippumattomana tutkimuslaitoksena edistää tutkimuksen ja teknologian laaja-alaista hyödyntämistä elinkeinoelämässä ja yhteiskunnassa. Yhtiö harjoittaa soveltavaa tutkimusta ja teknologian kehittämistä sekä näihin liittyvää ennakoitintoimintaa, toimii kansallisena metrologialaitoksena, ylläpitää ja kehittää kansallista metrologiajärjestelmää, mittanormaalijärjestelmää ja kalibrointipalvelua sekä harjoittaa metrologian strategista tutkimusta.

Määrärahaa kohdennetaan vaikuttavuudeltaan merkittäviin, haastelähtöisiin kokonaisuuksiin, joita ovat tulevaisuuden ilmasto, resurssien riittävyys, hyvä elämä, kokonaisturvallisuus ja riskienhallinta sekä teollisuuden uudistuminen. Määrärahalla kehitetään korkeaan osaamiseen perustuvia sekä Suomen talouden ja hyvinvoinnin kannalta kansainvälisesti kilpailukykyisiä innovaatioekosysteemejä.

Strategisesti erityisen tärkeässä tutkimuksessa valtion tuki on 100 %.

Vaikuttavuus

	2018 toteutuma	2019 arvio	2020 tavoite
--	-------------------	---------------	-----------------

Elinkeinoelämän kasvu ja uudistuminen

	2018 toteutuma	2019 arvio	2020 tavoite
— Suomalaiset innovaatiot, joiden kehittämisessä ja kaupallistamisessa VTT:llä merkittävä rooli (% , 5 v. liukuva ka.)	28,4	28,4	28—30
—VTT:n mukanaolo Suomen kannalta merkittävässä innovaatioekosysteemeissä (kpl)	8	8	8
Suomalaisten yritysten ja tutkimusyhteisöjen kiinnittyminen kansainvälisiin arvoverkostoihin			
— VTT:n kanssa toteutettu hanke edisti asiakkaiden kytkeytymistä kansainvälisiin verkostoihin (%)	51	49	> 49
Tutkimukseen perustuvan liiketoiminnan ja yritysten synnyttäminen			
— VTT:n spin-offien saama pääoma (milj. euroa)	29	15	15
— IPR tuotot (milj. euroa)	3,4	3,3	2,8
— Maksullinen toiminta (milj. euroa)	74,3	76,5	81,0

Määrärahan arvioitu käyttö (1 000 euroa)

Yleisavustus perusrahoitukseen	77 768
Arvonlisäveromenot	16 300
Yleisavustus Euroopan atomienergiayhteisön (Euratom) fuusiotutkimuksen koordinaatiotehtävä	160
Yleisavustus jäsenmaksuihin	75
Yhteensä	94 303

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kertaluonteisen lisäyksen poisto (energiaboratorio)	-100
Yhteensä	-100

2020 talousarvio	94 303 000
2019 talousarvio	94 403 000
2018 tilinpäätös	89 303 000

(50.) (32.40.50) Valtionavustus kuluttajajärjestölle (kiinteä määräraha)

Selvitysosa: Momentti ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kertaluonteisen lisäyksen poisto (Kuluttajaliiton toiminnan tukeminen)	-50
Valtionavustus kuluttajajärjestöille (siirto momentille 32.01.40)	-822
Yhteensä	-872

2019 talousarvio	872 000
2018 tilinpäätös	872 000

51. (32.40.51) Valtion osuus merimiespalvelutoiminnasta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 572 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) merimiespalvelulain (447/2007) nojalla merimiesten hyvinvoinnin edistämiseen tarkoitettujen palvelujen valtionosuuden maksamiseen
- 2) valtion varoista korvattavista merimiesten matkakustannuksista annetun lain (1068/2013) nojalla työnantajille maksettaviin merimiesten matkakustannuksiin.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Merimiespalvelutoimisto toimii työ- ja elinkeinoministeriön yhteydessä. Merimiespalvelutoimiston toimintaa rahoitetaan suomalaisilla aluksilla työskenteleviltä työntekijöiltä ja heidän työnantajiltaan perittävillä merimiesten palvelumaksuilla, joiden molempien suuruus on 1/1000 alukselta saaduista ja maksetuista tuloista. Valtion osuus merimiespalvelutoimiston rahoituksesta on 50 %.

Toimiston tehtävänä on kerätä palvelumaksut sekä edistää merimiesten opinto- ja aikuiskasvatustoimintaa sekä merimiespalvelukeskusten perustamista kotimaahan ja ulkomaille, järjestää ja ohjata merimiesten liikunta- ja kulttuuritoimintaa sekä muuta virkistys- ja vapaa-ajantoimintaa, tarjota merimiehille kirjasto- ja tietopalveluja, parantaa merimiesten tiedotustoimintaa, yhteydenpitoa ja viestintäpalveluita sekä kehittää merimiespalvelutoimintaa siten, että merimiesten mahdollisuudet osallistua yhteiskuntaelämään paranevat.

Valtio korvaa suomalaisella aluksella työskentelevän työntekijän kotimatkoista varustamoille syntyneistä kustannuksista 50 %. Korvattavat kustannukset käsittävät välittömät matkakustannukset, työntekijän ylläpitokustannukset matkan aikana ja matkan järjestämisestä syntyneet kustannukset.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Valtion osuus merimiespalvelutoimiston menoista	1 072 000
Valtion osuus merimiesten matkakustannuksista	1 500 000
Yhteensä	2 572 000

Momentin nimike on muutettu.

2020 talousarvio	2 572 000
2019 talousarvio	2 572 000
2018 tilinpäätös	1 548 652

53. (32.40.53) *Matkustajien paluukuljetukset ja korvaukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää lain matkapalveluyhdistelmien tarjoajista (921/2017) mukaisesti matkustajien paluukuljetusten ja korvausten maksamiseen matkapalveluyhdistelmien tarjoajien maksukyvyttömyystapauksissa.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Valtio korvaa matkustajien paluukuljetuksia ja maksaa korvauksia, mikäli matkapalveluyhdistelmien tarjoaja on maksukyvytön. Valtio voi maksaa paluukuljetusten kustannukset, mikäli se on matkustajien nopean paluukuljetuksen vuoksi välttämätöntä. Lisäksi valtio voi maksaa myös muita matkustajien saatavia, jos matkapalveluyhdistelmien tarjoajan asettama vakuus ei riitä kaikkien saatavien maksamiseen tai niiden maksaminen vakuuksista kestää kohtuuttoman kauan. Paluukuljetusten kustannukset ja matkustajille maksetut korvaukset korvataan valtiolle lain matkapalveluyhdistelmien tarjoajan valvonta- ja maksukyvyttömyyssuojamaksusta (922/2017) mukaisesti asetetuista vakuuksista, niihin perustuvista kiinteistä maksuista sekä matkanjärjestäjiltä kerättävällä veroluontoisella maksulla, jonka suuruus on 0,024 % matkapalveluyhdistelmien myynnin liikevaihdosta. Maksuilla varaudutaan tilanteisiin, joissa valtio tulee korvausvelvolliseksi eikä valtion maksamia korvauksia saada perittyä takaisin vakuuksista. Lisäksi peritään vakuusmäärään perustuvaa kiinteää maksua. Maksut tuloutuvat momentille 11.19.09, jolle arvioidaan kertyvän 750 000 euroa v. 2020.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Siirtyvien erien taso (HO 2019)	-600
Yhteensä	-600

2020 talousarvio	400 000
2019 talousarvio	1 000 000
2018 tilinpäätös	1 000 000

66. *Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 16 236 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien suorittamiseen
- 2) erityisohjelmien tukemisesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 3) kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenoihin.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Pohjoismainen ydinturvallisuusalan yhteistyö	360 000
Kansainvälisen Atomienergiajärjestön (IAEA) jäsenmaksu	1 220 000
OECD:n energia-alan järjestöjen toimintaan liittyvät maksut ja rahoitusosuudet	753 000
Suomen osuus Kansainvälisen Atomienergiajärjestön (IAEA) teknisen avun ja yhteistyön rahastoon	434 000
Euroopan energiaperuskirjan sihteeristökulut	44 000
Kansainvälisen Atomienergiajärjestön (IAEA) IPPAS tarkastus	130 000
Euroopan avaruusjärjestön (ESA) jäsenmaksu, osuudet eläkemaksuista ja uudesta pääkonttorista aiheutuvista kustannuksista	3 219 000
Suomen maksuosuus ESA:n tiedeohjelmasta	7 104 000
Guianan avaruuskeskuksen maksut	625 000
Kansainvälisen työjärjestön (ILO) jäsenmaksu	1 700 000
Kansainvälisen uusiutuvan energian järjestön (IRENA) jäsenmaksu	110 000
Muut kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja OECD:n maksuosuudet	537 000
Yhteensä	16 236 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

ESA:n maksut (siirto momentilta 32.20.40)	7 729
Yhteensä	7 729

2020 talousarvio	16 236 000
2019 talousarvio	8 507 000
2018 tilinpäätös	8 507 000

(88.) Pääomasijoitus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:lle (siirtomääräraha 3 v)

2018 tilinpäätös	15 000 000
------------------	------------

(89.) Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)

2018 tilinpäätös	46 000 000
------------------	------------

95. (32.40.95) Eräät oikeudenkäyntikulut ja korvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 50 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ryhmäkannelain (444/2007) mukaisesta ryhmäkanteesta aiheutuneiden oikeudenkäyntikulujen maksamiseen
- 2) kilpailulaissa (948/2011) tarkoitetuissa oikeusprosesseissa Kilpailu- ja kuluttajaviraston vastapuolelle maksettavaksi määrättyjen oikeudenkäyntikulujen maksamiseen
- 3) sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetussa laissa (590/2013), sähkömarkkinalaissa (588/2013) ja maakaasumarkkinalaissa (508/2000) tarkoitetuissa oikeusprosesseissa Energiaviraston vastapuolelle maksettavaksi määrättyjen oikeudenkäyntikulujen maksamiseen
- 4) säätiölaissa (487/2015) tarkoitettussa säätiövalvonnan oikeusprosessissa Patenti- ja rekisterihallituksen vastapuolelle maksettavaksi määrättyjen oikeudenkäyntikulujen maksamiseen
- 5) eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetussa laissa (1137/2016), maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999), eräiden rakennustuotteiden hyväksynnästä annetussa laissa (954/2012), pelastustoimen laitteista annetussa laissa (10/2007), vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994), vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta sähkö- ja elektroniikkalaitteissa annetussa laissa (387/2013), tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista annetussa laissa (1005/2008), jätelaissa (646/2011), jalometallituotteista annetussa laissa (1029/2000), kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011), lelujen turvallisuudesta annetussa laissa (1154/2011), kemikaalilaissa (599/2013), kasvinsuojeluaineista annetussa laissa (1563/2011), kosmeettisista valmisteista annetussa laissa (492/2013), ympäristönsuojelulaissa (527/2014), vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun laissa (390/2005), kaivoslaissa (621/2011), painelaitelaissa (1144/2016), hissiturvallisuuslaissa (1134/2016), sähköturvallisuuslaissa (1135/2016), vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyuden toteamisesta annetussa laissa (920/2005), konttilaissa (762/1998) sekä mittauslaitelaissa (707/2011) tarkoitetuissa oikeusprosesseissa Turvallisuus- ja kemikaaliviraston vastapuolelle maksettavaksi määrättyjen oikeudenkäyntikulujen maksamiseen.

Selvitysosa: Momentilta maksetaan ryhmäkanneprosessista valtiolle aiheutuvia oikeudenkäyntikuluja, joita syntyy jos kuluttaja-asiamies häviää ajamansa kanteen. Lisäksi momentilta voidaan maksaa Kilpailu- ja kuluttajaviraston, Energiaviraston, Patenti- ja rekisterihallituksen sekä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston valvontatehtävien hoitamisesta aiheutuvia oikeudenkäyntikuluja, jotka on määrätty maksettavaksi vastapuolelle silloin, kun valvontaviranomainen on hävinnyt asian.

2020 talousarvio	50 000
2019 talousarvio	50 000
2018 tilinpäätös	—

20. (32.20, osa ja 60, osa) Uudistuminen ja vähähiilisyys

Selvitysosa: Elinkeino-, innovaatio- ja energiapolitiikoilla edistetään elinkeinoelämän uudistumista ja kansainvälisen kilpailukyvyyn vahvistumista sekä laajemmin yhteiskunnan kehittymistä hiilineutraaliksi. Tämä edellyttää uusia toimenpiteitä sekä julkisen sektorin ja yritysten tiivistä

vuorovaikutusta. On kehitettävä uusia ilmastoystävällisiä tuotteita ja palveluja sekä otettava käyttöön tuotantotapoja, joilla teollisuuden prosessit voidaan muuttaa vähähiiliseksi. Tähän panostamalla yritykset voivat tarjota kotimaisiin vahvuuksiin perustuvia ympäristöllisesti kestäviä ratkaisuja, joiden kysyntä maailmanmarkkinoilla on kasvamassa.

Siirtymistä kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa vauhditetaan investoimalla uusiutuviin energialähteisiin, edistämällä resurssitehokkuutta (energia- ja resurssitehokkuus) sekä lisäämällä uusiutuvan energian osuutta energian käytössä. Vähähiilisyttä ja päästöttömän energijärjestelmän luomista tukevat politiikkatoimet mahdollistavat talouden kestäväen kehityksen.

Innovaatiojärjestelmän uudistamista jatketaan ottaen huomioon hallitusohjelman linjaukset sekä viimeaikaisten arviointien suositukset. Uudistumista ja elinkeinoelämän monipuolistumista tuetaan vahvistamalla kansainvälisesti kilpailukykyisten innovaatiokeskittymien ja ekosysteemien muodostumista Suomeen. Tutkimus- ja innovaatorahoitusta suunnataan yhteiskunnan ja elinkeinoelämän uudistumisen kannalta keskeisille aloille ja lupaaviin kasvumahdollisuuksiin. Tutkimuksen ja innovaatiotoiminnan laadun ja vaikuttavuuden parantaminen edellyttää, että yritysten, korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten yhteistyötä lisätään ja tiivistetään. Olennaista on myös tukea tutkimustoiminnan tulosten ja innovaatioiden kaupallistamista ja sen edellytyksiä. Yrityksiä kannustetaan uudistamiseen hyödyntäen uutta teknologiaa ja uusia arvonluonnin lähteitä.

Politiikan toimintatapoja ja keinoja uudistetaan mm. hyödyntämällä digitalisaatiota, toteuttamalla kokeiluja, kehittämällä säädösympäristöä sekä rakentamalla hallinnonalarajat ylittäviä kehittämistoimia ja ohjelmakokonaisuuksia.

Talousarvioesityksen valmisteluun liittyen työ- ja elinkeinoministeriö asettaa alustavasti tulosalueelle seuraavat yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuodelle 2020:

	2018 arvio/toteutuma	2019 arvio	2020 arvio
Ilmastotavoitteet toteutuvat			
— Päästökaupan ulkopuoliset kasvihuonekaasupäästöt (Mt CO ₂ ekv.)	30,0	29,2	28,7
— Uusiutuvan energian käytön osuus loppukulutuksesta (%)	42	42	42
Investoinnit Suomessa lisääntyvät			
— Teollisuuden kiinteät investoinnit (mrd. euroa)	3,73	4,07	4,35
— Suorat ulkomaiset sijoitukset / BKT (%)	35	35	35
Innovaatiotoiminta vahvistuu			
— T&k-menot / BKT (%)	2,70	2,74	2,76
— Julkiset t&k-menot / BKT (%)	0,81	0,82	0,84

Luvun nimike on muutettu.

20. (32.60.20) *Energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian käytön edistäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 3 020 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) energian tehokkaan käytön ja uusiutuvien energianlähteiden käytön edistämiseen, kehittämishankkeisiin ja selvityksiin sekä informaatio- ja neuvontatoimintaan

2) energiatehokkuutta ja uusiutuvaa energiaa koskevaan sääntelyn valmisteluun, kansalliseen toimeenpanoon ja kansainväliseen yhteistyöhön.

Selvitysoasa: Momentilta rahoitettavia toimenpidekokonaisuuksia ovat energiatehokkuusdirektiivin ja -sopimusten sekä energiakatselmusjärjestelmän toimeenpano, EU-laajuisten tuotteiden energiatehokkuusvaatimuksien aikaansaaminen, kuluttajien energiataloudelliseen käyttäytymiseen vaikuttaminen ja uusiutuvan energian käytön edistäminen sekä vaikutusten arviointi ja kansainväliset raportointivelvoitteet.

Toiminnalla kootaan, jalostetaan ja jaetaan tietoa sekä kehitetään menetelmiä ja vauhditetaan uuden teknologian käyttöönottoa yhteistyössä kuntien, yritysten ja toimialajärjestöjen kanssa, hyödyntäen myös kansainvälisen yhteistyön mahdollisuuksia. Laajoille kuluttajaryhmille suunnatussa energian tehokkaaseen käyttöön ja uusiutuviin energialähteisiin liittyvässä neuvonta- ja tiedotustoiminnassa tehdään tiivistä yhteistyötä asiantuntijaorganisaatioiden kanssa sekä tuetaan alueellisia toimijoita.

Vaikuttavuus

	2017 toteutuma	2018 arvio	2019 arvio	2020 tavoite
Energian loppukäyttö (TWh)	310	-	-	< 310
Kumulatiivinen energiansäästö 2014—2020 (TWh)	68,9	80,0	87,0	> 49

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Informaatio- ja neuvontatoiminta	600 000
Energiatehokkuussopimusjärjestelmä	550 000
Energiakatselmusjärjestelmä	250 000
Alueellinen energianeuvonta	500 000
Uusiutuvan energian käytön edistäminen	200 000
Seuranta, vaikutusten arviointi ja raportointi	600 000
Kehittämishankkeet ja selvitykset	320 000
Yhteensä	3 020 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Siirtyvien erien taso (HO 2019)	-400
Yhteensä	-400

2020 talousarvio	3 020 000
2019 talousarvio	3 420 000
2018 tilinpäätös	3 500 000

(28.) *Materiaalitehokkuuden edistäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Selvitysosa: Momentti ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Materiaalikatselemukset (siirto momentille 32.20.40)	-130
Materiaalitehokkuuden edistäminen (siirto momentille 32.01.01)	-270
Yhteensä	-400

2019 talousarvio	400 000
2018 tilinpäätös	400 000

40. *Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 301 301 000 euroa.

Valtuus

Vuonna 2020 saa tehdä uusia rahoituspäätöksiä enintään 332 516 000 eurolla.

Mikäli vuoden 2019 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2020 enintään 20 000 000 eurolla.

Määrärahaa ja valtuutta saa käyttää:

1) valtionavustuslain (688/2001), valtioneuvoston tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoitusta koskevan asetuksen (1444/2014), Euroopan komission asetuksen (EU 651/2014) sekä Euroopan komission vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (EU 1407/2013) mukaisesti yrityksille ja muille yhteisöille tuotteiden, tuotantomenetelmien ja palveluiden kehittämistä ja hyödyntämistä koskevaan teknologiseen, liiketoiminnalliseen ja muuhun tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan sekä työelämän kehittämishankkeisiin

2) valtion budjettitalouden organisaatioiden sekä korkeakoulujen ja vastaavien julkista tutkimusta tai tiedon levittämistä tekevien organisaatioiden tutkimus- ja kehittämishankkeisiin, kansallisiin ja kansainvälisiin ohjelmiin ja hankkeisiin sekä niiden valmisteluun, osaamisen ja strategisten toimintaedellytysten kehittämiseen sekä kansainvälisille organisaatioille maksettaviin jäsen- ja ohjelmamaksuihin

3) valtion budjettitalouden organisaatioiden sekä kunnallisten ja muiden julkisten organisaatioiden julkisen toiminnan innovatiivisiin ja työelämän kehittämishankkeisiin

4) julkisista hankinnoista annetun lain (1397/2016) 5 §:ssä määriteltyjen hankintayksiköiden julkisen toiminnan laatua ja kustannustehokkuutta kohottaviin innovaatioihin liittyvien julkisten hankintojen (innovatiiviset julkiset hankinnat) valmisteluun ja toteutukseen

5) kansainvälisille organisaatioille innovaatioyhteistyön ja -ohjelmien jäsen- ja osallistumismaksuihin

6) kansallisiin ja Euroopan unionin rahoitusosuuksiin eurooppalaisissa yhteistyöhankkeissa

7) valtionavustuslain (688/2001), yritysten yhteishankkeisiin myönnettävästä kansainvälistymisavustuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1734/2015) ja Euroopan komission vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (EU 1407/2013) mukaisesti kansainvälistymistä edistävien toimien toteuttamiseen

8) yritysten materiaalikatselmusten kehittämisen yhteydessä suoritettaviin avustusluonteisiin vähämerkityksisiin kustannusosuuksiin, jotka liittyvät yritysten materiaalikatselmuskokeiluihin.

Momentilta voidaan maksaa rahoitustoimintaan liittyvien tavanomaisten ennakoiden lisäksi ennakoita Business Finland Oy:lle sen myöntämistä avustusvaltuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Momentille budjetoiuihin kulutusmenoihin liittyvät arvonlisäveromenot maksetaan momentilta 32.01.29.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Tutkimus-, kehitys- ja innovaatorahoitusta kohdistetaan erityisesti elinkeinorakenteiden uudistumista nopeuttaviin riskipitoisiin hankkeisiin. Rahoituksella kannustetaan organisaatioita tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan sekä yhteisiin ohjelmiin, joiden avulla pyritään nopeuttamaan kehitystä sekä kasvattamaan jalostusarvoa ja tuottavuutta sekä edistämään työelämän kehitystä. Rahoituksella kannustetaan uusien miljardiluokan ekosysteemien syntymistä Suomeen. Rahoitusta myönnettäessä otetaan huomioon rahoituksen vaikutus hankkeen toteutukseen, hankkeen vaikuttavuus, tavoiteltava liiketoiminta sekä kehitettävän innovaation tai osaamisen uutuusarvo, tulosten hyödyntäminen, käytettävät voimavarat, taloudelliset edellytykset ja verkottuminen sekä hankkeiden välilliset vaikutukset elinkeinoelämässä ja yhteiskunnassa.

Eurooppalaisia yhteistyöhankkeita koskevia menoja vastaava EU:n rahoitusosuus ko. hankkeisiin on merkitty momentille 12.32.99.

Vaikuttavuus

	2018 toteutuma	2019 tavoite	2020 tavoite
Kansainvälistä kasvua yrityksille			
— Parhaiten vientiä (top 10 %) kasvattaneiden pk-asiakasyritysten viennin kasvu (milj. euroa ja %)	993 (41 %)	888 (> 44 %)	900 (> 44 %)
— Business Finlandin t&k-rahoitusta saavien pk-yritysten t&k-panostusten kasvu (%)	32	> 31	> 31
— Rahoitettujen hankkeiden synnyttämä vuosittainen vienti/Business Finlandin tki-rahoitus (vientikerroin)	25	> 20	> 20
Maailmanluokan ekosysteemit ja kilpailukykyinen toimintaympäristö kasvua tukemassa			
— Rahoitetut ekosysteemialoitteet, joissa tavoitteena yli 1 mrd. euron kokonaisuus (kpl)	8	10	5

Valtuuden ja määrärahan käytön arvioitu jakautuminen (1 000 euroa)

	Määräraha	Valtuus

	Määräraha	Valtuus
Avustukset tutkimukseen, kehitykseen ja innovaatiotoimintaan	194 100	214 693
— alkaville yrityksille		59 495
— pk-yrityksille		63 915
— suuryrityksille		91 283
Julkisen tutkimus- ja kehitystoiminnan rahoitus	94 778	105 400
Euroopan avaruusjärjestön (ESA) ohjelmamaksut	12 423	12 423
Yhteensä	301 301	332 516

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2020	2021	2022	2023	2024—	Yhteensä vuodesta 2020 lähtien
Ennen vuotta 2020 tehdyt sitoumukset	229 401	131 000	51 000	12 500	2 500	426 401
Vuoden 2020 sitoumukset	71 900	120 000	87 400	38 450	14 766	332 516
Menot yhteensä	301 301	251 000	138 400	50 950	17 266	758 917

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Arviomäärärahan tarkentuminen	-3 528
Audiovisuaalisen kannustinjärjestelmän käyttöönotto (siirto momentille 29.80.31)	-250
Audiovisuaalisen kannustinjärjestelmän käyttöönotto (siirto momentilta 29.10.20)	250
ESA:n maksut (siirto momentille 32.01.66)	-7 729
Innovatiiviset hankinnat	828
Innovatiivisiin julkisiin hankintoihin siirretyn rahoituksen palautus	3 000
Materiaalikatselemukset (siirto momentilta 32.20.28)	130
Microsoftin irtisanomiset (10 milj. euron lisävaltuus TA2016)	-1 300
Miljardiluokan ekosysteemit ja innovaatiot (HO 2019)	7 000
Talent Explorer (HO 2019)	3 900
Teollisuusvetoiset innovaatioekosysteemit (TA2019 pysyvän valtuuden tasokorotuksen maksatukset)	24 500
Tutkimuksen ja yritysten yhteistyö, ekosysteemikehitys ja innovatiiviset hankinnat, Innovaatioaseteli, TF Explorer-rahoitus	-1 000
Yhteensä	25 801

2020 talousarvio	301 301 000
2019 talousarvio	275 500 000
2018 tilinpäätös	260 362 671

41. (32.60.40) Energiatuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 60 750 000 euroa.

Määrärahaa ja valtuutta saa käyttää energiatauen myöntämisen yleisistä ehdoista annettujen valtioneuvoston asetusten (1063/2012, 1098/2017) mukaisesti:

1) investointeihin ja selvityksiin, jotka tukevat uusiutuvan energian tuotantoa tai käyttöä, energiansäästöä, energian tuotannon tai käytön tehostamista taikka niihin liittyvää uuden teknologian käyttöönottoa

2) liikenteen biopolttoaineiden tuotantoon tai käyttöön liittyvän teknologian demonstraatiohankkeisiin.

Lisäksi määrärahaa ja valtuutta saa käyttää tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio toiminnan rahoittamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1444/2014) mukaisiin liikenteen biopolttoaineiden tuotantoon tai käyttöön liittyvän teknologian pilotointihankkeisiin sekä selvityksiin, jotka liittyvät liikenteen biopolttoaineiden ympäristö- ja kansantaloudellisiin vaikutuksiin tai biopolttoaineisiin liittyvään uuteen teknologiaan.

Liikenteen biopolttoaineiden hyödyntämiseen liittyvät selvitykset ovat kulutusmenoja.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2020 saa tehdä uusia sitoumuksia enintään 110 000 000 eurolla.

Mikäli vuoden 2019 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2020 enintään 40 000 000 eurolla.

Selvitysosa: Energiatuki on osa taloudellista ohjausta, jolla energiajärjestelmää pyritään ohjaamaan tehokkaampiin ja ilmaston sekä ympäristön kannalta parhaisiin ratkaisuihin. Energiatukea tarvitaan erityisesti uuden teknologian käyttöönoton ja kaupallistumisen edistämiseen, uusiutuvaan lämmöntuotantoon, pienimuotoiseen sähköntuotantoon ja liikenteen biopolttoaineiden käytön lisäämiseen sekä energiatehokkuusinvestointien (sis. sähköinen liikenne ja vetyteknologia) tukemiseen. Määrärahaa voidaan käyttää EU:n strategiseen energiateknologiasuunnitelmaan sisältyvien Suomessa toteutettavien isojen demonstraatiolaitosten tukemiseen. Myös liikenteen biopolttoaineiden ja muiden uusiutuvien energialähteiden tuotannon ja käytön edistäminen tavoitteiden mukaiselle tasolle Suomessa edellyttää energiatukipanosten kohdentamista uuden teknologian pilotointi- ja demonstraatiohankkeisiin sekä polttoaineiden hankinta-, tuotanto- ja käyttöketjujen vaikutusten arviointiin ja vaihtoehtoisten polttoaineiden standardointityöhön.

Energiatukea kohdennetaan myös suurten kaupunkien lämmittämisen vähähiilisyyttä edistäviin ja erityisesti myös muuhun kuin polttoon perustuviin uuden teknologian pilotointi- ja demonstraatiohankkeisiin. Myöntämisvaltuudesta 30 milj. euroa kohdennetaan hallitusohjelman mukaisesti kivihiilen käyttöä korvaavien investointien tukemiseen. Tällaisella panostuksella edistettäisiin vapaaehtoista, nopeutettua luopumista kivihiilen energiakäytöstä vuoteen 2025 mennessä.

Business Finland vastaa biopolttoaineiden kehitysohjelman puitteissa teknologian pilotointiin liittyvistä hankkeista ja työ- ja elinkeinoministeriö demonstraatiolaitoksille suunnattavista avustuksista.

Energiatuki on investointihankkeissa enintään 30 % ja selvityshankkeissa enintään 40 % hyväksyttävistä kustannuksista. Lisäksi tukea voidaan korottaa investointihankkeessa 10 %-yksikköä hankkeen sisältämän uuden teknologian osalta. Selvityshankkeessa vastaava korotus voidaan tehdä, kun tuki myönnetään kunnalle tai pk-yritykselle.

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

	2018 toteutuma	2019 tavoite	2020 tavoite
Uuden teknologian käyttöönotto lisääntyy energian tuotannossa ja käytössä			
Energiahuollon monipuolisuus säilyy hyvänä			
— Energiatuella myötävaikutetut investoinnit (milj. euroa)	247	320—400	440—550
— Myönnetty energiatuki (milj. euroa)	53,3	80	110
— Energiatuen vipuvaikutus (investoinnit/tukimäärä)	4,6	4—5	4—5

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2020	2021	2022	2023—	Yhteensä vuodesta 2020 lähtien
Ennen vuotta 2020 tehdyt sitoumukset	56 750	39 250	19 500	4 000	119 500
Vuoden 2020 sitoumukset	4 000	46 000	42 000	18 000	110 000
Menot yhteensä	60 750	85 250	61 500	22 000	229 500

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Arviomäärärahan tarkentuminen	13 500
Yhteensä	13 500

2020 talousarvio	60 750 000
2019 talousarvio	47 250 000
2018 tilinpäätös	30 708 102

(42.) Kasvuekosysteemien ja innovatiivisten julkisten hankintojen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Selvitysosa: Momentti ja sen määräraha ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta.

2019 talousarvio	5 000 000
2018 tilinpäätös	5 000 000

(43.) Cleantech- ja biotalousratkaisujen sekä innovaatioiden kaupallistamisen tukeminen (siirtomääräraha 3 v)

2018 tilinpäätös	49 300 000
------------------	------------

(44.) *Kiertotalouden investointi- ja kehittämistuki* (siirtomääräraha 3 v)

Selvitysosa: Momentti ja sen määräraha ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta.

2019 II lisätalousarvio	-530 000
2019 talousarvio	2 530 000
2018 tilinpäätös	2 000 000

45. (32.60.41) *LNG-terminaalien investointituki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 5 532 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtioneuvoston asetuksen nesteytetyn maakaasun terminaalien investointituen myöntämisen yleisistä ehdoista (707/2013) mukaisesti myönnettyjen avustusten maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Määrärahaa käytetään v. 2014 kolmelle nesteytetyn maakaasun (LNG) terminaali-hankkeelle myönnettyjen investointitukien maksamiseen. Myönnetyt tuet ovat yhteensä 92 876 100 euroa.

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2020	Yhteensä vuodesta 2020 lähtien
Ennen vuotta 2020 tehdyt sitoumukset	5 532	5 532
Menot yhteensä	5 532	5 532

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tukien maksatusten pienentyminen	-9 398
Yhteensä	-9 398

2020 talousarvio	5 532 000
2019 talousarvio	14 930 000
2018 tilinpäätös	13 830 000

(46.) *Laivanrakennuksen innovaatiotuki* (siirtomääräraha 3 v)

Selvitysosa: Momentti ja sen määräraha ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta.

2019 talousarvio	10 000 000
2018 tilinpäätös	10 000 000

47. (32.60.47) Sähköisen liikenteen ja biokaasun liikennekäytön infrastruktuurin edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuslain (688/2001) nojalla annetun sähköisen liikenteen ja biokaasun liikennekäytön infrastruktuurituesta vuosina 2018—2021 annetun valtioneuvoston asetuksen (498/2018) mukaisesti:

- 1) investointeihin infrastruktuuriin, joka edistää sähköisen liikenteen kehittymistä sisältäen muun muassa julkiset pikalatausasemat ja julkisen liikenteen latausjärjestelmät
- 2) sähköisen liikenteen infrastruktuuriin liittyvän uuden teknologian pilotointi- ja demonstraatiohankkeisiin
- 3) kaasun siirto- ja jakeluverkkojen ulkopuolisten biokaasua tarjoavien tankkausasemien rakentamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Tukiohjelman tavoitteena on edistää sähköisen liikenteen kehittymistä ja erityisesti latausinfrastruktuuria kehittämällä pienentää kynnystä hankkia sähköisiä kulkuneuvoja. Lisäksi tavoitteena on kaasutankkausasemaverkoston laajentaminen ja siten kaasukäyttöisten ajoneuvojen käyttöedellytysten parantaminen.

Kansallisessa energia- ja ilmastostrategiassa on linjattu, että liikenteen päästöistä on leikattava 50 % vuoteen 2030 mennessä vuoden 2005 tasoon verrattuna. Strategian tavoitteena on autokannan entistä nopeampi uusiutuminen ja vaihtoehtoisten käyttövoimien osuuden kasvu autokannassa. Kattava latausjärjestelmä on edellytys sähköisen liikenteen kasvulle. Lisäksi latausjärjestelmän rakentamisessa tulisi ottaa huomioon sähköjärjestelmään liittyvät kysymykset, kuten sähkötehon riittävyys ja järjestelmien joustavuus. Tärkeää olisi myös kannustaa yrityksiä kehittämään uudenlaisia ratkaisuja, kuten älykkäitä ohjausjärjestelmiä ja kaupallistaa näitä. Tukea on aikaisemmin myönnetty erityisesti julkisen latausverkoston laajentamiseen ja sähköisen julkisen liikenteen pilot-hankkeille. Tukiohjelman tavoitteena on nämä toimenpiteet huomioiden vahvistaa kansallista latausinfrastruktuuria ja edistää siihen liittyvän uuden teknologian kehittymistä. Tukea ei käytetä kotitalouspisteisiin tai niiden yhteydessä tehtävien sähköverkon kapasiteetin parantamiseen.

Ajoneuvojen suuritehoisissa latausjärjestelmissä infrastruktuurituki on enintään 35 % hyväksyttävistä kustannuksista, muutoin enintään 30 %. Mikäli hanke hyödyntää uutta teknologiaa voidaan infrastruktuuritukea korottaa 10 %-yksiköllä.

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

- Sähköiseen liikenteeseen liittyvä infrastruktuuri kehittyi siten, ettei sen kehittymättömyys muodosta estettä sähköautojen laajamittaiselle käyttöönotolle (v. 2018: julkisia latauspaikkoja 700).
- Uuden teknologian käyttöönotto sähköiseen liikenteeseen liittyvässä infrastruktuurissa lisääntyy

— Biokaasun tankkausasemien määrä kasvaa merkittävästi nykyisestä (v. 2018: 40).

2020 talousarvio	3 000 000
2019 talousarvio	3 000 000
2018 tilinpäätös	3 000 000

48. (32.60.44) *Uusiutuvan energian tuotantotuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 232 550 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetussa lain (1396/2010) mukaisesti:

- 1) syöttötariffin (tuulivoima, biokaasu, puupolttoaineet) maksamiseen
- 2) metsähakkeella tuotetun sähkön tuotantotuen (tuotantotuen ja sen korotuksena maksettavan kaasutinpreemion) maksamiseen
- 3) tarjouskilpailuun perustuvan preemiotuen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Tuotantotuella tuetaan syöttötariffijärjestelmään hyväksytyin voimalaitoksen tuulivoimaan, biokaasuun, metsähakkeeseen tai puupolttoaineeseen perustuvaa sähkön tuotantoa. Tuulivoiman, biokaasu- ja puupolttoainesähkön tuottajille maksetaan syöttötariffijärjestelmässä tukena laissa asetetun tavoitehinnan ja sähköpörssissä toteutuneen kolmen kuukauden Suomen aluehinnan keskiarvon erotus (syöttötariffijärjestelmä) sekä metsähakesähkön tuottajille päästöoikeuden hinnan ja turpeen veron mukaan muuttuvaa tukea. Biokaasu- ja puupolttoainesähkön tuottajille maksetaan lisäksi syöttötariffin korotuksena lämpöpreemiota yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa sekä metsähakesähkön tuottajille syöttötariffin korotuksena kaasutinpreemiota kaasutettaessa metsähaketta kaasuttimessa pölypolttokattilan polttoaineeksi. Tukea maksetaan enintään 12 vuotta kullekin voimalaitokselle.

Vuonna 2018 pidettiin kansallisen energia- ja ilmastostrategian mukaisesti teknologianeutraali tarjouskilpailu uusiutuvan energian tuesta. Tukea myönnettiin seitsemälle hankkeelle, joiden yhteenlaskettu sähkön tuotantomäärä vuodessa on 1,36 TWh. Tarjouskilpailun voittaneet uusiutuvan sähkön hankkeet tulevat tuotantoon arviolta aikaisintaan v. 2020.

Euroopan unionin tavoitteena on nostaa uusiutuvan energian osuus 20 prosenttiin energian loppukulutuksesta vuoteen 2020 mennessä. Suomelle asetettu tavoite on 38 %.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001 uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (uudelleenlaadittu, ns. RED II) määrittelee, että jäsenmaiden on varmistettava yhteisesti, että uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian osuus on vähintään 32 % unionin energian kokonaisloppukulutuksesta v. 2030. Jäsenvaltioiden on asetettava kansalliset panoksensa, jotta ne voivat yhteisesti saavuttaa unionin yleistavoitteen. Suomi on toimittanut

komissiolle luonnoksen kansallisesta energia- ja ilmastosuunnitelmastaan, jossa se on ilmoittanut tavoittelevansa 50 prosentin uusiutuvan energian osuutta v. 2030.

Tuotantotuki ja tavoitehinnat

Tuulivoiman, biokaasusähkön ja puupolttoainesähkön tavoitehinnat (euroa/MWh)	83,50
Biokaasusähkön lämpöpreemio sähkön ja lämmön yhteistuotannossa (euroa/MWh)	50,00
Puupolttoainesähkön lämpöpreemio sähkön ja lämmön yhteistuotannossa (euroa/MWh)	20,00
— enintään vuodessa/puupolttoainesähköä tuottava voimalaitos (euroa)	750 000
Metsähakesähkön tuottajille maksettava, päästöoikeuden hinnan ja turpeen veron mukaan muuttuva tuotantotuki (enintään euroa/MWh, kun 3 kuukauden päästöoikeuden keskihinta enintään 10 euroa/t ja turpeen vero 1,90 euroa/MWh)	18,00

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

- Suomi saavuttaa uusiutuvalla energialle asetetut tavoitteet
- Tukiohjelma edesauttaa Suomen muuttumista vähähiiliseksi yhteiskunnaksi.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Tuulivoimalat	229 520 000
Biokaasuvoimalat	2 720 000
Metsähakevoimalat	190 000
Puupolttoainevoimalat	120 000
Yhteensä	232 550 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Arviomäärärahan tarkentuminen	-130
Muutokset päästöoikeuden ja sähkön markkinahinnassa sekä turpeen verossa ja tuulivoimakapasiteetin rajoittamisessa	63 300
Tasomuutos	-45 120
Yhteensä	18 050

2020 talousarvio	232 550 000
2019 talousarvio	214 500 000
2018 tilinpäätös	249 808 985

(50.) Avustus kansainvälisen teknologiapalkinnon maksamiseen (siirtomääräraha 2 v)

2018 tilinpäätös	1 000 000
------------------	-----------

(51.) Naisille suunnattu innovaatiopalkinto (siirtomääräraha 2 v)

Selvitysosa: Momentti ja sen määräraha ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta.

2019 talousarvio	118 000
2018 tilinpäätös	118 000

66. Siirrot EU:n innovaatorahastoon (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 46 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Euroopan Unionin innovaatorahastoa varten suoritettaviin maksuihin
- 2) maksuja varten myytävistä päästöoikeuksista saatujen tuottojen säilyttämisestä ja maksujen suorittamisesta aiheutuviin kuluihin.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Päästökauppadirektiivissä (2003/87/EY) säädetään Euroopan unionin innovaatorahastosta. Rahaston varat kerätään huutokauppaamalla yhteensä 50 milj. päästöoikeutta 25 jäsenvaltion toimesta. Huutokaupattavat päästöoikeudet ovat kolmannella päästökauppaudella jakamatta jääneitä EU-tason markkinavakausvarantoon siirrettäviä päästöoikeuksia, joten niiden myymisellä ja tulouttamisella ei ole suoraa vaikutusta Suomen käyttöön jääviin huutokauppatuloihin.

Energiavirasto huutokaupaa Suomen osalta kyseiset 2 milj. päästöoikeutta ja tulouttaa vastaavat tulot, vähennettynä komission huutokauppa-asetuksessa sallittavilla kustannuksilla, komission tilille.

Päästöoikeuksien huutokaupasta saatavat tulot on merkitty momentille 12.32.99.

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2020 talousarvio	46 000 000
------------------	------------

(80.) Lainat Suomen Vientiluotto Oy:n jälleerahoitustoimintaan (arviomääräraha)

2018 tilinpäätös	214 786 638
------------------	-------------

83. Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 137 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion lainanannosta sekä valtion takauksesta ja valtion takuusta annetun lain (449/1988), Euroopan komission asetuksen (EU 651/2014), valtioneuvoston tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoitusta koskevan asetuksen (1444/2014) sekä Euroopan komission vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (EU 1407/2013) mukaisesti yrityksille ja muille yhteisöille:

1) tuotteiden, tuotantomenetelmien ja palveluiden kehittämistä ja hyödyntämistä koskevaan teknologiseen, liiketoiminnalliseen ja muuhun tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan

2) pääosin nuoria innovatiivisia yrityksiä palvelevien yrityskiihdyttämöjen ja riskipääomarahastoa kokoavien yritysten toiminnan käynnistämiseen.

Mikäli hanke tai sen tulosten taloudellinen hyödyntäminen viivästyy tai epäonnistuu, Business Finlandilla on lainansaajan hakemuksesta oikeus luopua lainasaatavasta tai muutoin muuttaa lainan ehtoja valtioneuvoston asetuksella (1444/2014) tarkemmin määritellyllä tavalla.

Lainat myönnetään pääsääntöisesti vakuutta vaatimatta. Osa rahoituksesta voidaan maksaa ennakkona.

Valtiokonttorilla on oikeus sopia lainansaajan kanssa aiemmin myönnettyjen pääomalainojen ja niille kertyneiden korkojen muuttamisesta vieraan pääoman ehtoiksi lainoiksi osakeyhtiölain (624/2006) mukaisesti. Valtiokonttori voi myös sopia lainojen erääntymisestä tällaisten muutosten yhteydessä. Muutos voidaan tehdä vain muiden velkojien suostumuksella.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2020 uusia lainoja saa myöntää enintään 146 823 000 eurolla.

Mikäli vuoden 2019 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2020 enintään 50 000 000 eurolla.

Selvitysosa: Lainoilla kannustetaan yrityksiä ja muita yhteisöjä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan sekä yhteisiin teknologia-, tutkimus-, kehitys- ja innovaatio-ohjelmiin, joiden avulla pyritään nopeuttamaan kehitystä sekä kasvattamaan jalostusarvoa ja tuottavuutta.

Lainat myönnetään enintään 10 vuodeksi. Mikäli hanke tai sen tulosten taloudellinen hyödyntäminen viivästyy, voidaan laina-aikaa erittäin painavasta syystä pidentää enintään 20 vuoteen. Lainoista perittävän koron arvioidaan olevan 1 % v. 2020. Lainana myönnettävän käynnistystuen määrä on enintään 1 milj. euroa (nuorille innovatiivisille yrityksille enintään 2 milj. euroa) ja laina-aika enimmillään 10 vuotta.

Lainojen takaisinmaksuista saatavat tulot on merkitty momentille 15.01.04 ja korot momentille 13.01.05.

Vaikuttavuustavoitteet on esitetty momentin 32.20.40 yhteydessä.

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2020	2021	2022	2023	2024—	Yhteensä vuodesta 2020 lähtien
Ennen vuotta 2020 tehdyt sitoumukset	79 700	24 600	8 700	2 200	500	115 700
Vuoden 2020 sitoumukset	57 500	52 000	16 000	7 000	14 323	146 823
Menot yhteensä	137 200	76 600	24 700	9 200	14 823	262 523

Business Finlandin myöntämien lainojen lainakanta¹

	2016	2017	2018
Lainakanta vuoden lopussa (milj. euroa)	829,1	882,3	965,9
Tileistä poistetut perimättä jätöt (milj. euroa)	20,2	20,0	19,1

¹ Sisältää myös momentilta 32.20.87 myönnetyt lainat.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Valtuuslisäysten maksatukset	1 300
Valtuuslisäysten maksatukset (siirto momentille 32.40.89)	-4 100
Yhteensä	-2 800

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2020 talousarvio	137 200 000
2019 talousarvio	140 000 000
2018 tilinpäätös	161 793 255

87. *Pääomalinat teollisuuden uudistumiseen ja yritysvetoisten liiketoimintaekosysteemien kehittämiseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 20 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää osakeyhtiölain (624/2006) mukaisten vakuudettomien pääomalojen myöntämiseen yrityksille ja muille yhteisöille liiketoimintaekosysteemejä uudistavaan toimintaan.

Lainoja voidaan myöntää valtiontukea sisältämättömänä pääomalinana tai Euroopan komission asetuksen (EU 651/2014) mukaisena käynnistystukena. Mikäli laina on myönnetty käynnistystukena ja nuoren yrityksen tavoitteleva yritystoiminta epäonnistuu, lainan maksamaton pääoma ja korot voidaan poikkeustapauksessa jättää perimättä tai muutoin muuttaa lainan ehtoja valtioneuvoston asetuksella (1444/2014) tarkemmin määriteltävällä tavalla.

Osa rahoituksesta voidaan maksaa ennakkona.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

Mikäli vuoden 2019 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2020 enintään 10 000 000 eurolla.

Selvitysosa: Pääomалainoilla rahoitetaan käynnistysvaiheessa olevia yrityksiä, jotka toiminnallaan uudistavat teollisuutta ja kehittävät uusia liiketoimintaekosysteemejä. Tavoitteena on uuden, aineettoman pääoman ja osaamisen tehokkaaseen hyödyntämiseen perustuvan yritystoiminnan edistäminen talouskasvun tukemiseksi.

Rahoitettava toiminta voi liittyä esimerkiksi liiketoimintaekosysteemin operaattorin toimintaan tai tietoteknologisten kehittämissä.

Vaikuttavuustavoitteet on esitetty momentin 32.20.40 yhteydessä.

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2020	2021	Yhteensä vuodesta 2020 lähtien
Ennen vuotta 2020 tehty sitoumukset	20 000	4 000	24 000
Menot yhteensä	20 000	4 000	24 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Arviomäärärahan tarkentuminen	8 000
Yhteensä	8 000

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2020 talousarvio	20 000 000
2019 I lisätalousarvio	18 000 000
2019 talousarvio	12 000 000
2018 tilinpäätös	5 914 375

30. (32.30, osa, 40, osa, 50 ja 60, osa) Työllisyys ja yrittäjyys

Selvitysosa: Kasvupolitiikan toteuttamiseksi työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikalla tuetaan työvoiman osaamisen kehittämistä, yritysten kansainvälistymistä ja kasvua, alkavaa yritystoimintaa sekä torjutaan työttömyyttä ja työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmia. Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikalla kehitetään pk-yritysten pitkän aikavälin kilpailukykyä ja vaikutetaan myös toimintaympäristön muutoksiin, joita aiheuttavat digitalisaatio, globalisaatio, väestön ikääntyminen sekä energiapolitiikan ja ilmastonmuutoksen tuomat haasteet.

Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikalla on kiinteä yhteys elinkeino- ja innovaatiopolitiikkaan, jotka ovat kasvupolitiikan keskeisiä elementtejä. Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikassa painoituksena on työttömyyden alentaminen, nopea työllistyminen ja kasvun vauhdittaminen vastaamalla yritysten työvoima- ja osaamistarpeisiin sekä luomalla edellytyksiä uudelle yritystoiminnalle. Yritysten kehittymistä, rakennemuutosten hallintaa ja työurien jatkumista tuetaan toteuttamalla yritysten tarpeiden

mukaista työvoimakoulutusta ja yritystoiminnan kehittämispalveluja. Työnhakijoiden osaamista päivitetään helpottamaan yritysten osaavan työvoiman saatavuutta. Uusien yritysten syntymistä edistetään starttirahalla ja antamalla alkaville yrityksille kokonaisvaltaista tukea niiden elinkaaren alkuvaiheissa neuvonnan ja koulutuksen keinoin. TE-toimiston tehtävänä on yritys- ja työnantajälähtöinen työnvälitys, joka tukee nopeaa työllistymistä ja avoimien työpaikkojen mahdollisimman tehokasta täyttöä.

Hallitus tavoittelee työllisyysasteen nostoa 75 prosenttiin. Hallituksen työllisyysastetavoite edellyttää, että osatyökykyisten, vaikeasti työllistyvien, nuorten, ikääntyvien ja maahanmuuttajataustaisten osallistumista työmarkkinoille lisätään. Tavoitteena on muuttaa muiden Pohjoismaiden tavoin työvoimapolitiikan suuntaa passiivisesta aktiiviseen ja kohdentaa palveluja nykyistä tehokkaammin. Erityisesti työttömyyden alun palveluja tehostetaan ja mahdollistetaan entistä paremmin työttömien erilaiset, yksilölliset tarpeet. Työttömien henkilökohtaisen palvelun ja palvelukokonaisuuden takaamiseksi varataan tarvittavat henkilöresurssit. Hallituksen tavoitteena on lisätä merkittävästi palkkatuen käyttöä yrityksissä sekä lisätä yritysten kanssa yhteishankintana järjestettävää työvoimakoulutusta. Lisäksi taataan jokaiselle alle 25-vuotiaalle nuorelle tai alle 30-vuotiaalle valmistuneelle joko työ-, työharjoittelu-, työkokeilu-, työpaja-, oppisopimus- tai kuntoutuspaikka kolmen kuukauden aikana työttömyyden alkamisesta. Hallitus edistää nuorisotakuuta asiantuntijatyön pohjalta. Erityisen tuen tarpeessa olevien (muun muassa osatyökykyiset, maahanmuuttajat, vammaiset, nuoret, ikääntyneet) pääsyä työllistymistä edistävien ja yksilöllisten palveluiden piiriin tehostetaan.

Myönteistä ja aktiivista kotoutumista edistetään maahanmuuttajan kielitaidon ja ammatillisten valmiuksien vahvistamisella, työllistymisen nopeuttamisella ja yhteiskunnan tuntemusta ja osallisuutta edistämällä. Kielikoulutukseen tulee päästä kolmen kuukauden kuluessa myönteisen oleskelulupapäätöksen saamisesta. Maahanmuuttajien kotoutumista ja työllistymistä tuetaan työvoimakoulutuksena toteutettavalla kotoutumiskoulutuksella.

Työvoimapalvelujen piirissä henkilöitä keskimäärin (htv) vuoden aikana (ei sisällä ESR-ohjelmasta rahoitettavia toimenpiteitä, laskentaperuste: vuoden aikana käytössä olevat määrärahat)

	2018 toteutuma	2019 arvio	2020 arvio
Palkkatuettu työ			
— Valtionhallinto	458	500	500
— Kunnat ja kuntayhtymät	7 575	7 500	7 500
— Yksityinen sektori	12 915	13 200	15 300
Starttiraha ¹	11 287	6 300	3 800
Työvoimakoulutuksen hankinta ²	18 618	13 000	11 900
— Ammatillinen koulutus	11 287	6 300	5 100
— Kotoutumiskoulutus	7 331	6 700	6 800
Valmennukset	2 498	3 000	2 000
Yhteensä	53 351	43 500	41 000
Työkokeilut	10 515	11 000	11 000
Yhteensä	63 866	54 500	52 000

¹ Starttirahan volyyymi sisältää myös STM:n hallinnonalan työttömyysetuusmäärärahoilla rahoitettavan osuuden.

² Työvoimakoulutuksen volyymeissa on mukana ainoastaan TEM:n työllisyysmäärärahoista rahoitettava työvoimakoulutus. Osa työvoimakoulutuksesta siirtyy asteittain OKM:n hallinnonalan talousarviomomentilta rahoitettavaksi, mistä johtuen työllisyysmäärärahoilla rahoitettavan volyymin arvioidaan laskevan.

Talousarvioesityksen valmisteluun liittyen työ- ja elinkeinoministeriö asettaa alustavasti tulosalueelle seuraavat yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuodelle 2020:

	2018 toteutuma	2019 tavoite	2020 tavoite
Työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaanto paranee			
— Rekrytointiongelmia kokeneiden toimipaikkojen osuus (%)	41	< 33	< 33
— Työttömyyden keskimääräinen kesto (vkoa)	54	50	50
Rakenteellinen työttömyys vähenee			
— Vaikeasti työllistyvien määrä (hlöä)	158 923	< 155 000	< 155 000
Työttömyysjaksot lyhenevät			
— Virta yli 3 kk työttömyyteen (%)	42	< 32	< 32
Aktivointitoimet			
— Aktivointiaste (%)	43	< 36	< 36
— Maahanmuuttajien aktivointiaste (%)	53	53	53
Pienten työantajayrittäjien määrä kasvaa			
— Työantajayrittäjät (15—64 -vuotiaat) (lkm)	85 000	86 000	86 000

Alueiden kehittäminen ja rakennerahastopolitiikka

Alueiden kehittäminen on ministeriöiden, maakuntien, kuntien ja muiden toimijoiden vuorovaikutukseen perustuvaa laaja-alaista ja monitasoista toimintaa, joka pyrkii edistämään elinvoimaa ja hyvinvointia maan eri alueilla. Aluekehittämisessä eri hallinnonalojen ja maakuntien tavoitteita ja toimia tarkastellaan kokonaisuutena sekä valtakunnallisesta että alueiden näkökulmasta.

Alueiden kehittäminen ja rakennerahastopolitiikka tukevat kasvupolitiikan toimeenpanoa. Alueiden kehittämistoimintaa suuntaavat lain alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista (7/2014) lisäksi valtioneuvoston hallituskaudeksi määrittelemät alueiden kehittämisen painopisteet, niitä tarkentavat ministeriöiden hallinnonalaansa varten määrittelemät alueiden kehittämisen tavoitteet ja maakuntien liittojen valmistelemat maakuntasuunnitelmiin perustuvat maakuntaohjelmat sekä niiden toimeenpanosuunnitelmat. Näitä kansallisia tavoitteita tukee EU:n rakennerahastokaudeksi 2014—2020 laadittu Suomen rakennerahasto-ohjelma "Kestävää kasvua ja työtä 2014—2020".

Alueiden kehittäminen perustuu vuorovaikutukseen, toimijoiden väliseen työnjakoon ja yhteisiin tavoitteisiin. Järjestelmän tarkoituksena on luoda edellytykset aluelähtöiselle, kestäväan kehitykseen perustuvalle taloudelliselle kasvulle, joka edistää parhaiten työllisyyttä ja ihmisten hyvinvointia.

Työ- ja elinkeinoministeriön yhteydessä toimii valtioneuvoston asettama alueiden uudistumisen neuvottelukunta, jonka tarkoituksena on yhteensovittaa ja linjata alueiden kehittämisen strategista kokonaisuutta. Neuvottelukunnan keskeisiä tehtäviä on linjata aluekehittämispäätöksen ja muiden aluekehittämiseen liittyvien merkittävien ohjelmien ja suunnitelmien sisältöä sekä eri hallinnonalojen toimia aluekehittämisessä. Neuvottelukunnan tehtävänä on lisäksi seurata sekä ennakoita alueiden kehitystä ja toimenpiteiden vaikuttavuutta.

Valtioneuvoston päätös valtakunnallisista alueiden kehittämisen painopisteistä sisältää alueiden kehittämisen strategiset linjaukset ja toimenpiteet hallinnonaloittain, kehittämisen voimavarat, tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden mittarit sekä mahdollisten erityisohjelmien tavoitteet ja vastuut. Maakuntien liitot huomioivat aluekehittämisen painopisteet omassa strategia- ja ohjelmatyössään.

Maakuntaohjelma ja sen joka toinen vuosi laadittava toimeenpanosuunnitelma ilmaisevat alueen kehittämistavoitteet ja toimenpiteet niiden saavuttamiseksi. Nämä asiakirjat nivovat osaltaan yhteen ELY-keskusten ja aluehallintovirastojen eri sektoreiden toiminnan alueen kehittämiseksi.

Pääosa alueellisista kehittämistoimista kanavoituu ELY-keskusten kautta. Kullekin ELY-keskukselle sekä aluehallintovirastolle laaditaan hallituskaudeksi tulossopimus, jota tarkistetaan vuosittain. Tulossopimus perustuu aluehallintovirastoille ja ELY-keskuksille laaditussa yhteisessä strategia-asiakirjassa asetettuihin yleisiin tavoitteisiin ja päämääriin sekä alueen maakuntaohjelmiin ja niiden toimeenpanosuunnitelmiin.

Aluekehittämisen lähtökohtana ovat alueiden ja kaupunkien vahvuudet ja erityispiirteet. Kaupungit ovat kasvun vauhdittajia sekä olennainen osa aluekehittämistä ja niiden vahvuuksia tulee hyödyntää aluekehittämissä politiikan vahvistamiseksi. Monimuotoinen, vuorovaikutukseen ja kumppanuuteen perustuva kaupunkipolitiikka huomioi haasteiltaan ja kehitysedellytyksiltään eroavat kaupungit. Kaupunkikehittämistä toteutetaan sekä EU:n tasolla että kansallisesti. Sopimuksellisuus ja kumppanuus ovat alue- ja kaupunkikehittämisen keskeisiä elementtejä.

"Kestävää kasvua ja työtä 2014—2020" Suomen rakennerahasto-ohjelma sisältää sekä Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) että Euroopan sosiaalirahaston (ESR) toimet. Ohjelmassa on viisi toimintalinjaa. Niillä tuetaan erityisesti pk-yritysten kilpailukykyä, uuden tiedon ja osaamisen tuottamista ja hyödyntämistä, työllisyyttä ja työvoiman liikkuvuutta, koulutusta, ammattitaitoa ja elinikäistä oppimista sekä sosiaalista osallisuutta ja köyhyyden torjuntaa. Lämpileikkaavana horisontaalisena erityistavoitteena on muun muassa vähähiilisen talouden edistäminen, johon kohdistuu 25 % EAKR:n rahoituksesta. Rakennerahasto-ohjelma toteuttaa ja edistää Eurooppa 2020 -strategian tavoitteita.

Luvun nimike on muutettu.

40. (32.50.40) Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuslain (688/2001) mukaisesti yleisavustuksena Talent Hub -toiminnan tukemiseen.

Lisäksi määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenojen maksamiseen sekä enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen ja henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien tila- ja muiden kustannusten maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös ennakoiden maksamiseen, jos se on hankkeiden toteuttamisen kannalta perusteltua.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Määräraha käytetään Talent Hub -toimintamallin sopimusperusteiseen yhteistyöhön.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kertaluonteisten lisäysten poisto	-300
Seutukaupunkien hankkeet	-3 000
Talent Hub -toimintamalli (HO 2019)	3 000
Yhteensä	-300

Momentin nimike on muutettu.

2020 talousarvio	3 000 000
2019 II lisätalousarvio	814 000
2019 talousarvio	3 300 000
2018 tilinpäätös	17 708 000

42. (32.50.42) Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 7 978 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annetun lain (9/2014) ja sitä edeltäneen lain (1336/2006) mukaisten avustusten maksamiseen pk-yritysten kansainvälistymisvalmiuksia parantaviin ja muihin yritysten kehittämishankkeisiin sekä voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen pk-yritysten toimintaympäristöä parantaviin hankkeisiin.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2020 saa tehdä enintään 4 000 000 euron arvosta sitoumuksia.

Selvitysosa: Momentin valtuutta käytetään käynnistettävän alueellisen pk-yritysten kasvun kiihdyttämisohjelman mukaisiin yrityksen kehittämisavustuksiin. Ohjelma kohdistuu erityisesti kasvun alkuvaiheessa olevien pk-yritysten kasvu- ja kansainvälistymisvalmiuksien tukemiseen, tavoitteena vientivetoinen kasvu.

Momentin valtuudella arvioidaan vaikutettavan noin 100 pk-yrityksen kasvu- ja kansainvälistymisvalmiuksien paranemiseen.

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2020	2021	2022	2023	Yhteensä vuodesta 2020 lähtien
Ennen vuotta 2020 tehdyt sitoumukset	7 178	1 178			8 356
Vuoden 2020 sitoumukset	800	1 600	1 200	400	4 000
Menot yhteensä	7 978	2 778	1 200	400	12 356

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Hankkeiden maksatusten vähentyminen	-1 000
Pk-yritysten kasvuohjelma (HO 2019)	800
Yhteensä	-200

2020 talousarvio	7 978 000
2019 I lisätalousarvio	9 400 000
2019 talousarvio	8 178 000
2018 tilinpäätös	12 069 408

(43.) (32.50.43) *Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin* (arviomääräraha)

2018 tilinpäätös	426 379
------------------	---------

(44.) (32.50.44) *Alueellinen kuljetustuki* (siirtomääräraha 3 v)

Selvitysosa: Momentti ja sen määräraha ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta.

2019 talousarvio	6 000 000
2018 tilinpäätös	5 000 000

46. (32.60.46) *Päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensatiotuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 75 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensatiotuesta säädetyn lain (138/2017) mukaisten tukien maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Tuella kompensoidaan sähköintensiiviselle teollisuudelle päästökaupasta aiheutuvia epäsuoria kustannuksia. Tavoitteena on sähköintensiivisen vientiteollisuuden kilpailukyvyn turvaaminen ja siten tuotannon säilyminen kotimaassa. Laissa määritellyt hiilivuodon riskille erityisen alttiit toimialat voivat saada tukea päästöoikeuden hinnasta johtuvan korkeamman sähkön hinnan kompensoimiseksi.

Tuki on mitoitettu 50 prosenttiin Euroopan komission suuntaviivojen mukaisesta sallitusta enimmäismäärästä. Maksettavan tuen osuus (tuki-intensiteetti) on 37,5 % v. 2020 (40 % v. 2019) ja sen suuruus riippuu päästöoikeuden hinnasta sekä tuen saajan toteutuneesta sähkönkulutuksesta tai tuotannon määrästä v. 2019.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Päästöoikeuden hinnan muutokset	45 000
Yhteensä	45 000

2020 talousarvio	75 000 000
2019 talousarvio	30 000 000
2018 tilinpäätös	26 752 204

51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 297 160 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) mukaisesti:

1) asiantuntija-arviointien, kokeilujen, valmennusten, työvoimakoulutuksen, työnvälityspalvelun, ammatinvalinta- ja uraohjauksen, tieto- ja neuvontapalvelujen ja yritystoiminnan kehittämisspalvelujen hankintaan, työllisyyspoliittisiin avustuksiin sekä työhön ja palveluihin hakeutuville ja palveluihin ja asiantuntija-arviointeihin osallistuville maksettaviin kustannusten korvauksiin ja työolosuhteiden järjestelytuen maksamiseen

2) valtion virastolle tai laitokselle työttömän työnhakijan palkkaamisesta aiheutuviin palkkauskustannuksiin enintään 500 henkilötyövuotta vastaavalta osalta. Tältä momentilta ja momenteilta 33.20.50 ja 33.20.52 yhdestä henkilöstä korvattavien palkkauskustannusten määrä ilman lomarahaa saa olla yhteensä enintään 3 100 euroa kuukaudessa, minkä lisäksi korvataan enintään sitä vastaava lomaraha

3) lain 7 luvun 9 §:n 1 momentissa tarkoitetun palkkatuen maksamiseen. Tältä momentilta ja momenteilta 33.20.50 ja 33.20.52 yhdestä henkilöstä korvattavien palkkauskustannusten määrä ilman lomarahaa saa olla yhteensä enintään 1 800 euroa kuukaudessa, minkä lisäksi korvataan enintään sitä vastaava lomaraha

4) kunnalle myönnettävän lisätuen sekä muun kuin kohdassa 3 tarkoitetun palkkatuen maksamiseen. Tältä momentilta ja momenteilta 33.20.50 ja 33.20.52 yhdestä henkilöstä palkkatukena maksettava määrä ilman lomarahaa saa olla yhteensä enintään 1 400 euroa kuukaudessa, minkä lisäksi korvataan enintään palkkatukipäätöksen mukainen prosenttiosuus lomarahasta

5) starttirahan maksamiseen muille kuin työttömänä yritystoiminnan aloittaneille

6) vakuutusturvan kustannuksiin.

Lisäksi määrärahaa saa käyttää:

7) ennen työllisyyslain (275/1987) voimaantuloa palkattujen ja edelleen samassa työsuhteessa olevien vajaakuntoisten henkilöiden palkkaamisesta aiheutuviin menoihin

8) julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden alueellista tarjoamista ja työelämäkokeilua koskevasta kokeilusta annetun lain (505/2017) mukaisten päätösten maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös kohdissa 1), 2) ja 6) mainittujen kulutusmenojen maksamiseen.

Siirtomenoista palkkatuki, starttiraha ja työllisyyspoliittinen avustus budjetoidaan maksuperusteisena, Valtiokonttorin tapaturmavakuutusmaksut maksatuspäätösperusteisena ja muut siirtomenot suoriteperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2020 saa työvoimakoulutuksen hankinnasta aiheutua valtiolle menoja vuoden 2020 jälkeen enintään 65 000 000 euroa.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Asiantuntija-arvioinnit	4 000 000
Kokeilut ja valmennukset (490 000 otp)	34 250 000
Työvoimakoulutuksen hankinta	
— Ammatillinen koulutus (1,2 milj. otp)	67 700 000
— Kotoutumiskoulutus (1,7 milj. otp)	63 881 000
Yhteensä	131 581 000
Starttiraha (2 400 htv)	18 000 000
Palkkatuettu työ	
— Valtionhallinto (enintään 500 htv)	15 450 000
— Kunnat ja kuntayhtymät (7 500 htv, tuki 30/40/50 %)	21 625 000
— Yksityinen sektori (30, 40 tai 50 tai 100 %, 14 800 htv)	47 304 000
Yhteensä	84 379 000
Työllisyyspoliittinen avustus	10 000 000
Yritystoiminnan kehittämisspalvelujen hankinta	10 000 000
Korvaukset	1 000 000
Vakuutusurva	950 000
Työnvälityspalvelu	1 000 000
Ammatinvalinta- ja uraohjaus	1 000 000
Tieto- ja neuvontapalvelut	1 000 000
Kaikki yhteensä	297 160 000

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

	2018 toteutuma	2019 arvio	2020 tavoite
— 3 kk ammatillisen työvoimakoulutuksen jälkeen työttömäksi jääneiden osuus (%)	37	< 32	< 32
— 3 kk palkkatuetun työn jälkeen työttömäksi jääneiden osuus (%)	48	< 45	< 45
— 3 kk kotoutumiskoulutuksen jälkeen työttömäksi jääneiden osuus (%)	26	< 27	< 27

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2020	2021	2022	2023	Yhteensä vuodesta 2020 lähtien
Työvoimakoulutus					
Ennen vuotta 2020 tehdyt sitoumukset	55 370	9 500	500	-	65 370
Vuoden 2020 sitoumukset	-	55 000	9 500	500	65 000
Menot yhteensä	55 370	64 500	10 000	500	130 370

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kotoutumiskoulutus	-2 602
Kotoutumiskoulutus, pakolaiskiintiön nosto (HO 2019)	165
Koulutuksen ja majoituksen hankkiminen Pohjoiskalotin koulutussäätiöltä (siirto momentille 29.20.21)	-1 700
Osaamisen kehittämistehtävät (-1 htv) (siirto momentille 32.01.01)	-69
Palkkatuen lisääminen (HO 2019)	17 000
Palvelujen kehittämis- ja kokeilumenot (siirto momentille 32.01.03)	-1 300
Perheenyhdistäminen	-4 895
Suuriin siirtyviin eriin liittyvä kertaluonteinen määrärahavähennys v. 2019	50 000
Työllisyys-SIB tuotonmaksu (siirto momentille 32.30.95)	-500
Siirtyvien erien taso (HO 2019)	-3 000
Yhteensä	53 099

2020 talousarvio	297 160 000
2019 I lisätalousarvio	-7 500 000
2019 talousarvio	244 061 000
2018 tilinpäätös	321 050 000

52. (32.40.52) *Palkkaturva* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 32 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) palkkaturvalain (866/1998) ja merimiesten palkkaturvalain (1108/2000) mukaisten menojen maksamiseen
- 2) takaisinperittyjen saatavien palautusten ja niistä kertyvien korkojen maksamiseen
- 3) palkkaturvamenettelyyn liittyviin viranomaismaksuihin ja oikeudenkäyntikuluihin sekä konkurssikustannusten maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenoihin.

Selvitysosa: Palkkaturvajärjestelmä turvaa työntekijän työsuhteesta johtuvien saatavien maksamisen työnantajan konkurssin ja muiden maksukyvyttömyystilanteiden varalta. Palkkaturvana voidaan maksaa sellaiset työsuhteesta johtuvat saatavat, jotka työnantaja olisi ollut velvollinen maksamaan työntekijälle.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Palkkaturva	31 810 000
Takaisinperittyjen saatavien palautukset ja korot	80 000
Viranomaismaksut, oikeudenkäyntikulut ja konkurssikustannukset	110 000
Yhteensä	32 000 000

Palkkaturvamenoja vastaavat tulot 31 810 000 euroa on merkitty momentille 12.32.31.

Palkkaturvapalautusten arvioidut 1 000 000 euron korot on budjetoitu momentille 12.32.99.

Palkkaturvan tunnuslukuja

	2018 toteutuma	2019 arvio	2020 arvio
Palkkaturvaa peritty takaisin työnantajilta (1 000 euroa)	5 510	6 900	6 900
Palkkaturvaa saaneet työntekijät (lkm)	5 393	6 000	6 000
Palkkaturvapäättökseen saaneet työnantajat (lkm)	1 887	2 000	2 000
Hakemusten keskimääräinen käsittelyaika (pv)	149	180	150
Hakemuksista käsitelty alle 2 kuukaudessa (%)	18	25	25

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2020 talousarvio	32 000 000
2019 talousarvio	32 000 000
2018 tilinpäätös	25 141 423

64. (32.50.64) EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesiopoliittikan ohjelmiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 410 166 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Suomen rakennerahasto-ohjelman "Kestävää kasvua ja työtä 2014—2020" Euroopan sosiaalirahastosta ja Euroopan aluekehitysrahastosta osarahoitettavien hankkeiden EU- ja valtion rahoitusosuuden maksamiseen sekä Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteen (EAY) ja Eurooppalaisen naapuruuden välineen rajayhteistyöosion (ENI CBC) valtion rahoitusosuuden maksamiseen

- 2) edellä mainittujen ohjelmien toteutukseen liittyvän teknisen avun sekä ohjelmien toteuttamisen kannalta välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen
- 3) ohjelmakauden 2014—2020 Euroopan aluekehitysrahastosta ja Euroopan sosiaalirahastosta osarahoitettavan ohjelman toteuttamiseen tarvittavan yhteensä enintään 250 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen
- 4) EU:n ohjelmakauden 2007—2013 neuvoston asetuksen 1083/2006 98—102 artiklan (rahoitusosikaisu) ja EU:n ohjelmakauden 2014—2020 neuvoston asetuksen 1303/2013 143—147 artiklan (rahoitusosikaisu) mukaisten Suomen velvoitteiden maksamiseen sekä muista hankkeisiin tehdyistä sitoumuksista aiheutuvien velvoitteiden maksamiseen
- 5) vähävaraisimmille suunnatun Eurooppalaisen avun rahastosta osarahoitettavan ohjelman EU- ja valtion rahoitusosuuden maksamiseen
- 6) ennakoiden maksamiseen, jos se on hankkeen toteuttamisen kannalta perusteltua.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Valtuus

Mikäli vuoden 2019 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2020.

Selvitysosa: Määrärahasta yhteensä 224 131 000 euroa on tarkoitus käyttää EU:n rakennerahastojen rahoitusosuuden maksatuksiin ja 186 035 000 euroa valtion rahoitusosuuden maksatuksiin.

Euroopan sosiaalirahaston ja aluekehitysrahaston toimet on koottu Suomen rakennerahasto-ohjelmaan "Kestävää kasvua ja työtä 2014—2020". Ohjelman kokonaisrahoitus on noin 2,6 mrd. euroa, josta EU-rahoitusosuus on noin 1,3 mrd. euroa ja kansallinen julkinen vastinrahoitus noin 1,3 mrd. euroa. Julkisesta rahoituksesta valtion osuus on 75 % ja kuntien ja muun julkisen rahoituksen osuus 25 %.

Rakennerahasto-ohjelman myöntämisvaltuudesta tehdään useampivuotiselle hankkeelle sidonta pääsääntöisesti vuosittain, jotta useita hankkeita voidaan rahoittaa yhtäaikaisesti ja näin varmistaa ohjelmavarojen täysimääräinen käyttö.

Rahoituksen käytössä sovelletaan kunkin hallinnonalan rahoittamassa toiminnassa sovellettavia kansallisia ja EU:n säännöksiä ja rahoitus kohdennetaan kullakin hallinnonalalla mainittujen säännösten ja rakennerahasto-ohjelmien puitteissa asianomaisen ministeriön määrittelemällä tavalla. Maksettavien kustannusten tukikelpoisuuden tulee lisäksi olla kansallisten ja Euroopan unionin säännösten mukaisesti etukäteen tarkastettu, lukuun ottamatta ennakoita ja julkisten työvoimapalvelujen kustannusten maksamista siirtomenojen osalta.

Euroopan sosiaalirahastosta osarahoitettavia julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) mukaisia palkkatukia voidaan maksaa momentin 32.30.51 päätösoosan kohdissa 2—4 määriteltyjen korvattavien palkkakustannusten määrän rajoitteiden mukaisesti.

Teknisen avun toimeenpanemisesta päätetään Euroopan yhteisöjen rakennerahastosäännöksissä ja kansallisissa rakennerahastosäännöksissä säädetyssä menettelyssä.

Euroopan komission hyväksymässä kumppanuussopimuksessa määritellään, miten Euroopan rakenne- ja investointirahastoilla (Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahasto, Euroopan sosiaalirahasto, Euroopan aluekehitysrahasto ja Euroopan meri- ja kalatalousrahasto) edistetään Eurooppa 2020 -strategian älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun päämääriä ja tavoitteita.

Ohjelmakauden 2014—2020 rakennerahasto-ohjelman rahoitus kohdentuu työllisyyden edistämiseen, rakenteellisen työttömyyden vähentämiseen ja työelämän laadun parantamiseen, työvoiman saatavuuden varmistamiseen, osaamisen ja uuden tiedon hyödyntämiseen, pk-yritysten kasvumahdollisuuksien parantamiseen, uusiutuvan energian ja tehokkuuden lisäämiseen sekä sosiaalisen osallisuuden edistämiseen. Ohjelmakauden 2014—2020 Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteen ja Eurooppalaisen naapurisuuden välineen rajayhteistyöosion (ENI CBC) toimenpitein tuetaan raja-alueiden ja laajempien yhteistyöalueiden integroitumista, kokemusten vaihtoa, verkostojen syntymistä ja vahvistumista. Ohjelmilla pyritään vaikuttamaan muun muassa raja-alueiden kilpailukykyyn ja taloudelliseen kehitykseen. Pk-yritysalioiteohjelman tavoitteena on uuden velkarahoituksen myöntäminen pk-yrityksille uusien yritysten perustamiseen, alkuvaiheen pääomaan, yritysten yleistoimintojen tehostamiseen tarkoitettuun pääomaan sekä uusien hankkeiden toteuttamiseen tai uuden kehittämiseen olemassa olevien yritysten toimesta tai sellaisten yritysten pääsyyn markkinoille.

Suomen rakennerahasto-ohjelman jakautuminen toimintalinjoittain (pl. Eurooppalaisen alueellisen yhteistyön (EAY), Eurooppalaisen avun rahaston (FEAD), Eurooppalaisen naapurisuuden välineen rajayhteistyöosion (ENI CBC) ja pk-yritysalioiteohjelman osuudet)

	Osuus koko ohjelmakaudella (%)
TL 1. Pk-yritysten kilpailukyky (EAKR)	24,9
TL 2. Uuden tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen (EAKR)	33,2
TL 3. Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus (ESR)	18,3
TL 4. Koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen (ESR)	12,8
TL 5. Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta (ESR)	7,8
TL 6. Tekninen tuki (EAKR)	1,8
TL 7. Tekninen tuki (ESR)	1,2
Yhteensä	100,0

Myöntämisvaltuuden käytöstä aiheutuvat menot (milj. euroa)

	2020	2021	2022	2023	Yhteensä vuodesta 2020 lähtien
Aikaisempien vuosien sitoumukset	34,682	18,718	-	-	53,400
Vuoden 2017 sitoumukset	104,557	34,808	12,772	-	152,137
Vuoden 2018 sitoumukset	180,618	216,741	216,741	-	614,100
Vuoden 2019 sitoumukset	90,309	108,371	108,370	337,883	644,933
Yhteensä	410,166	378,638	337,883	337,883	1 464,570

Myöntämisvaltuuden ja määrärahan käyttö eri ohjelmaosioihin ja prioriteetteihin, EU:n ja valtion rahoitusosuudet (milj. euroa)

Ohjelma/osio/prioriteetti	Ohjelmakauden 2014—2020 rahoituskehys valtuutena	Budjetoitu valtuutta v. 2019 talousarvio	Budjetoitu määrärahaa v. 2019	Määräraha v. 2020
Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR)				
Tekninen tuki	47,208	14,166	8,247	8,411
Valtakunnalliset teemat	43,424	6,676	3,886	3,971
Alueosiot yhteensä	1 251,261	366,592	213,359	218,037
— Itä- ja Pohjois-Suomi	917,852	267,871	155,906	159,306
— Etelä- ja Länsi-Suomi	333,409	98,721	57,453	58,731
Yhteensä	1 341,893	387,434	225,492	230,419
Euroopan sosiaalirahasto (ESR)				
Tekninen tuki	30,762	6,728	3,918	3,995
Valtakunnalliset teemat	221,605	59,358	34,546	35,301
Alueosiot yhteensä	649,864	187,772	109,287	111,670
— Itä- ja Pohjois-Suomi	427,565	123,729	72,013	73,583
— Etelä- ja Länsi-Suomi	222,299	64,043	37,274	38,087
Yhteensä	902,231	253,858	147,751	150,966
Eurooppalainen alueellinen yhteistyö (EAY)¹	51,000	-	8,415	8,415
Eurooppalaisen naapuruuden välineen rajayhteistyösio (ENI CBC)¹	69,975	19,564	15,606	15,605
Eurooppalaisen avun rahasto (FEAD)	26,519	7,955	4,623	4,761
Pk-yritysalioiteohjelma	40,000	-	-	-
Kaikki yhteensä	2 431,618	668,811	401,887	410,166

¹⁾ Koostuu valtion rahoitusosuudesta.

Kestävää kasvua ja työtä 2014—2020 Suomen rakennerahasto-ohjelman ydinindikaattorit

	Toteutuma 2014— 2018	Tavoite (2023)
Uudet yritykset	323	1 200
Uudet työpaikat	5 814	12 310
Uudet t&k&i-työpaikat	478	1 330
Tutkimus- ja kehittämisinstituutioiden vetämiin hankkeisiin osallistuvat yritykset	9 002	7 900
Vähähiilisyttä edistävien yritysten lukumäärä	1 066	2 065
Työttömät ja työelämän ulkopuolelta tulevat alle 30-vuotiaat osallistujat	27 492	26 000
Koulutustoimenpiteissä: perusasteen suorittaneet osallistujat	21 127	28 200
Osallisuutta vahvistavissa toimenpiteissä: pitkäaikaistyöttömät	10 325	11 250

EU-tuen maksut on merkitty momentille 12.32.50 ja takaisinperinnästä aiheutuvat erät momentille 12.39.10. Maakuntien liittojen korkotuotot ja mahdolliset aikaisempina vuosina maakuntien liitoille maksettujen määrärahojen palautukset on merkitty momentille 12.32.99.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Ohjelmakauden 2014-2020 suoritusvarauksen ennakointi	26 916
Vuoden 2020 valtuuden aikaistaminen vuodelle 2019	-18 637
Yhteensä	8 279

Määräraha on osittain kehyyksen ulkopuolinen.

2020 talousarvio	410 166 000
2019 I lisätalousarvio	-4 900 000
2019 talousarvio	401 887 000
2018 tilinpäätös	334 422 348

(65.) (32.50.65) Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin (arviomääräraha)

Selvitysosa: Momentti ja sen määräraha ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta.

2019 talousarvio	50 000
2018 tilinpäätös	—

95. Vaikuttavuusinvestointien tuotonmaksu (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 900 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää tulosperusteisten työllisyyden ja kotouttamisen vaikuttavuusinvestointihankkeiden tuoton maksamiseen.

Selvitysosa: Työ- ja elinkeinoministeriö on kilpailuttanut ja solminut yksityisen hankehallinnoijan kanssa sopimukset kahden tulosperusteisen vaikuttavuusinvestointirahaston perustamisesta. Maahanmuuttajien nopeampaan työllistymiseen tähtäävä hanke käynnistyi v. 2016 ja pitkäaikaistyöttömyyden alentamista tavoitteleva hanke v. 2018.

Vaikuttavuusinvestointihankkeissa hankehallinnoija kerää rahastoihin sijoittajilta pääomia, jotka käytetään maahanmuuttajien ja pitkäaikaistyöttömien työnhakijoiden palveluiden rahoittamiseen. Sijoittajat kantavat taloudellisen riskin hankkeiden tuloksellisuudesta.

Työ- ja elinkeinoministeriö on sitoutunut maksamaan rahastoihin sijoittaneille toimijoille tulokseen perustuvaa palkkiota. Tulospalkkio määrittyy toiminnan tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden perusteella. Maahanmuuttajien työllistymiseen tähtäävässä hankkeessa toimijoille maksetaan enintään 10 000 euroa työllistynyttä kohden, yhteensä arviolta 15 milj. euroa vuosina 2020—2023 ja pitkäaikaistyöttömyyden alentamiseen tähtäävässä hankkeessa enintään 23 milj. euroa vuosina 2020—2024.

Vaikuttavuus

	2018 toteutuma	2019 tavoite	2020 tavoite
Maahanmuuttajien työllisyys paranee			
Maahanmuuttajien työllisyys Hankkeeseen osallistuvien määrä (kumulatiivinen v. 2016—, hlöä)	1 298	2 500	2 500
— joista työllistyneitä	428	900	900
Pitkäaikaistyöttömien työllisyys paranee			
Pitkäaikaistyöttömien työllisyys Hankkeeseen osallistuvien määrä (kumulatiivinen v. 2019—, hlöä)	-	250	1 250
— joista työllistyneitä	-	40	400

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Koto-SIB tuotonmaksu	400
Työ-SIB tuotonmaksu (siirto momentilta 32.30.51)	500
Yhteensä	900

2020 talousarvio 900 000

(40.) Yritysten toimintaympäristö, markkinoiden sääntely ja työelämä

Selvitysosa: Luku ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta ja sen momentit (31), (50), 51, 53 ja 95 siirrettäväksi lukuun 32.01.

40. (32.01, osa, 20, osa ja 60, osa) Yritysten erityisrahoitus

Selvitysosa: Kansainvälisesti kilpailukykyisen toimintaympäristön rakentamista tuetaan pääomamarkkinoita kehittämällä, kasvuhakuisten yritysten rahoituksen saatavuutta parantamalla, uusien investointien ja osaamisen houkuttelulla sekä toimintakykyisen vienninrahoitusjärjestelmän ylläpitämisellä.

Tehokkaasti toimiva yritysrahoitusmarkkina on edellytys sille, että Suomeen saadaan lisää aloittavia yrityksiä sekä kasvavia ja kansainvälistyviä yrityksiä ja että vientiyrityksillä on rahoituksen puolesta tasaveroiset kilpailuedellytykset. Ministeriö edistää kasvurahoitusta, yritysten rahoitusaseman ja oman pääoman vahvistamista sekä ESIR- ja muun EU-rahoituksen hyödyntämistä. Julkisella yritysrahoituksella on tärkeä tehtävä rahoitusmarkkinoiden toiminnassa olevien puutteiden korjaamisessa. Tavoitteena on täydentää yksityistä rahoitusta sekä katalysoida yksityistä rahoitusta eri toimenpitein sekä turvata julkisen vienninrahoitusjärjestelmän toimintaedellytykset. Julkista yritysrahoitusta ja valtion riskinjakoa tarvitaan erityisesti aloittavissa yrityksissä, innovatiivisissa kasvuyrityksissä sekä viennin rahoituksessa. Viennin rahoituksessa tavoitteena on varmistaa suomalaisille yrityksille tasavertaiset toimintaedellytykset suhteessa keskeisiin kilpailijamaihin.

Talousarvioesityksen valmisteluun liittyen työ- ja elinkeinoministeriö asettaa alustavasti tulosalueelle seuraavat yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuodelle 2020:

	2018 toteutuma	2019 arvio	2020 arvio

	2018 toteutuma	2019 arvio	2020 arvio
Suomi on kansainvälisesti kilpailukykyinen toimintaympäristö elinkeinotoiminnalle — Alkaviin yrityksiin tehtyjen yksityisten riskisijoitusten määrä (milj. euroa)	265	> 305	> 351

Luvun nimike on muutettu.

42. (32.60.42) Valtiontuki sähköhuollon varmistamiseksi (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuslain (688/2001) perusteella Enontekiön alueelle sähköverkon korvausinvestointiin myönnetyn avustuksen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Määrärahaa käytetään Enontekiön kunnan alueella tehtäviin sähköverkon korvausinvestointeihin v. 2019 myönnetystä 7 000 000 euron avustuksesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2020	2021	2022	2023	2024—	Yhteensä vuodesta 2020 lähtien
Ennen vuotta 2020 tehdyt sitoumukset	700	700	700	700	4 200	7 000
Menot yhteensä	700	700	700	700	4 200	7 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Enontekiön alueen sähköverkon korvausinvestointi	575
Yhteensä	575

2020 talousarvio	700 000
2019 I lisätalousarvio	—
2019 talousarvio	125 000
2018 tilinpäätös	9 591

47. (32.20.47) Finnvera Oyj:n tappiokorvaukset ja korkotuet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 33 691 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion erityisrahoitusyhtiön luotto-, takaus- ja pääomasijoitustoiminnasta annetun lain (445/1998) 8 §:n 1 momentin 1—3 kohtien nojalla annettujen valtioneuvoston sitoumusten mukaisesti:

- 1) Finnvera Oyj:n luotto- ja takaustoiminnasta syntyneiden tappioiden osittaiseen korvaamiseen
- 2) Finnvera Oyj:lle maksettavaan korkotukeen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Valtio korvaa antamansa sitoumuksen perusteella Finnvera Oyj:lle 50 % luotto- ja takaustappioiden kokonaismäärästä. Luottotappiokorvaukset mahdollistavat sen, että Finnvera Oyj voi myöntää lainoja ja takauksia silloinkin, kun yrityksen vakuudet ovat riittämättömät.

Finnvera Oyj:n arvioidaan tekevän noin 8 000 rahoituspäätöstä v. 2020. Rahoitusta saavien kasvavien yritysten osuus arvioidaan olevan noin 2 300. Asiakkaita Finnvera Oyj:llä arvioidaan olevan noin 25 000, joista alle kymmenen henkilöä työllistävien yritysten osuus on noin 90 %.

Finnvera Oyj lopetti korkotuellisen rahoituksen myöntämisen v. 2014. Momentilta maksetaan Finnvera Oyj:lle korkotukea ennen vuotta 2014 myönnettyjen korkotukilainojen voimassa olevan vastuukannan perusteella.

Vaikuttavuus

	2018 toteutuma	2019 arvio	2020 arvio
Luotto- ja takaustappiositoumusten piirissä olevien hankkeiden kokonaismäärä (mrd. euroa)	1,9	2,0	2,2
— josta Finnveran myöntämä rahoitus (mrd. euroa ja %)	0,8 (41 %)	0,8 (40 %)	0,9 (40 %)
— josta pankkien ja muun rahoituksen osuus (mrd. euroa ja %)	1,1 (59 %)	1,2 (60 %)	1,3 (60 %)
Aloittavien yritysten määrä (kpl)	2 637	3 000	3 500
Myötävaikutetut uudet työpaikat (kpl)	7 727	8 000	8 500

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Arviomäärärahan tarkentuminen	2 914
Yhteensä	2 914

Momentin nimike on muutettu.

2020 talousarvio	33 691 000
2019 talousarvio	30 777 000
2018 tilinpäätös	19 619 947

48. (32.20.48) *Korko- ja muu tuki julkisesti tuetuille vienti- ja alusluotoille* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 67 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) julkisesti tuettujen vienti- ja alusluottojen korontasauksesta annetun lain (1137/1996) sekä julkisesti tuetuista vienti- ja alusluotoista sekä korontasauksesta annetun lain (1543/2011) mukaisen korkotuen maksamiseen
- 2) Valtiokonttorille korontasaussopimuksista aiheutuvien korko- ja valuuttariskien suojaukseen tarvittavien toimenpiteiden ja kustannusten maksamiseen
- 3) Suomen Vientiluotto Oy:lle maksettavan hallinnointipalkkion ja alijäämäkorvauksen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Määräraha mahdollistaa kansainvälisesti kilpailukykyisen julkisesti tuetun vienninrahoitusjärjestelmän olemassaolon, myötävaikuttaa vientiin perustuvaan suotuisaan työllisyys- ja talouskehitykseen sekä edesauttaa vienninrahoitukseen liittyvien korkoriskien hallintaa.

Korontasauksessa Suomen Vientiluotto Oy solmii korontasaussopimuksia luotto- tai rahoituslaitoksen kanssa tai tekee korontasauspäätöksiä. Korontasauksessa luotto- tai rahoituslaitos tai Suomen Vientiluotto Oy maksaa valtiolle korontasausluoton mukaista kiinteää korkoa ja valtio maksaa Suomen Vientiluotto Oy:lle tai luotto- tai rahoituslaitokselle kyseisen valuutan yleisesti käytettävää luoton korkojaksoa vastaavaa, yleensä kuuden kuukauden, viitekorkoa lisättynä työ- ja elinkeinoministeriön asetuksessa (1547/2011) säädettävällä lisällä.

Julkisesti tuettujen vienti- ja alusluottojen myöntämisen tavoitteena on edistää Suomen taloudellista kehitystä turvaamalla suomalaisille vientiä harjoittaville yhtiöille kansainvälisesti kilpailukykyinen viennin ja alustoimitusten rahoitusjärjestelmä, lisätä Suomen pääomatavaravientiä ja alustoimituksia sekä edistää viejien, kotimaisten telakoiden ja alihankkijoiden työllisyyttä.

Julkisesti tuetuista vienti- ja alusluotoista sekä korontasauksesta annetun lain (1543/2011) nojalla Suomen Vientiluotto Oy voi tehdä korontasausluottoja koskevia korontasaussopimuksia tai näitä vastaavia korontasauspäätöksiä enintään 22 miljardin euron pääoma-arvosta sekä myöntää OECD-ehdoisia kiinteä- ja vaihtuvakorkoisia luottoja enintään 22 miljardin euron pääoma-arvosta.

Toimintaa kuvaavia tunnuslukuja

	2018 toteutuma	2019 arvio	2020 arvio
Uudet korontasausmitoumukset ¹ (milj. euroa)	1 957	6 000	6 000
Korontasausmitoumukset vuoden lopussa ² (milj. euroa)	11 869	17 000	22 000

¹ Sisältää Vientiluoton solmimat kiinteäkorkoiset luottosopimukset sekä pankkien solmimat korontasausluotot

² Sisältää Vientiluoton korontasaussopimukset ja -päätökset sekä luotto- ja korontasausvaraukset

Korontasaussopimuksista valtiolle aiheutuvat menot (1 000 euroa)

	2020	2021	2022	2023	Yhteensä vuodesta 2020 lähtien
Vientiluottojen korkotuki	36 600	52 000	59 200	65 200	213 000
Suojausmenot	30 800	25 600	25 700	22 300	104 400
Menot yhteensä	67 400	77 600	84 900	87 500	317 400

Korontasaustoiminnasta valtiolle kertyvät korkohyvitykset ja suojaustulot tuloutuvat momentille 12.32.99. Korontasaustoiminnan arvioidaan olevan 9,8 milj. euroa ylijäämäinen v. 2020 (v. 2018: 12,5 milj. euroa, v. 2019: 12 milj. euroa).

Korontasaussopimuksista valtiolle aiheutuvat tulot (1 000 euroa)

	2020	2021	2022	2023	Yhteensä vuodesta 2020 lähtien
Korkohyvitykset	64 100	72 700	74 800	76 400	288 000
Suojaustulot	13 100	13 200	17 700	17 400	61 400
Tulot yhteensä	77 200	85 900	92 500	93 800	349 400

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Luottokannan ja korkotason muutokset	9 600
Yhteensä	9 600

2020 talousarvio	67 400 000
2019 talousarvio	57 800 000
2018 tilinpäätös	26 219 360

60. (32.01.60) Siirrot hallinnonalan rahastoihin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 20 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtiontakuurahastosta annetun lain (444/1998) 4 §:n mukaisten valtion vastuiden maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Määrärahaa käytetään valtion vastuiden maksamiseen Valtiontakuurahastolle, mikäli Finnvera Oyj:n taseessa olevan vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan rahaston tai Valtiontakuurahaston varat eivät riitä kattamaan Finnvera Oyj:n tappiollista erillistulosta.

2020 talousarvio	20 000
2019 talousarvio	20 000
2018 tilinpäätös	—

82. (32.20.82) *Lainat Finnvera Oyj:n varainhankintaan* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 10 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain (443/1998) 8 b §:ssä tarkoitettujen lainojen maksamiseen.

Valtuus

Työ- ja elinkeinoministeriö voi myöntää valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain (443/1998) 8 b §:ssä tarkoitettuja vienninrahoitukseen liittyviä lainoja Finnvera Oyj:lle enintään 1 000 000 000 euroa.

Selvitysosa: Suomen Vientiluotto Oy voi myöntää julkisesti tuetuista vienti- ja alusluotoista sekä korontasauksesta annetun lain (1543/2011) nojalla Finnvera Oyj:n varainhankintaan perustuvia vienti- ja alusluottoja. Jos rahoitusmarkkinoiden toiminta on sellaisessa tilanteessa, että Finnvera Oyj ei kykene hankkimaan markkinoilta varoja kohtuullisilla ehdoilla, valtio voi myöntää sille enintään 12 kuukauden vakuudettoman lainan, josta peritään käypää korkoa.

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2020 talousarvio	10 000
2019 talousarvio	10 000
2018 tilinpäätös	—

89. (32.20.89) *Pääomasijoitus Business Finland Venture Capital Oy:lle* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 14 900 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Business Finland Venture Capital Oy:n osakkeiden merkintähinnan ja muun pääoman maksamiseen. Yhtiö voi valtiotukea koskevien säännösten ja määräysten puitteissa ottaa rahastosijoituksissaan suurempaa riskiä tai tyytyä pienempään tuottoon kuin yksityiset sijoittajat.

Selvitysosa: Business Finland Venture Capital Oy tekee sijoituksia pääomarahastoihin, joiden sijoitustoiminnan painopiste on alkavissa suomalaisissa kasvuhakuisissa ja kansainvälistyvissä yrityksissä. Sijoituksia voidaan tehdä pääomarahastoihin, jotka sijoittavat suoraan tai soveltuvan rahastorakenteen kautta alkaviin yrityksiin.

Sijoitustoiminnan tavoitteena on monipuolinen alkavien yritysten pääomasijoitusmarkkina sekä entistä suurempi yksityisten sijoitusten osuus alkavien yritysten kokonaisrahoituksesta. Rahastoihin tavoitellaan yksityistä pääomaa vähintään 50 %, joka voidaan toteuttaa myös rahaston sijoituskohteen tasolla.

Tunnuslukuja

	2018 toteutuma	2019 tavoite	2020 tavoite
Uudet rahastosijoitukset (kpl)	0	2—4	2—3
Yksityisen rahoituksen osuus (%)	-	50	50

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Valtuuslisäysten maksatukset (siirto momentilta 32.20.83)	4 100
Yhteensä	4 100

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2020 talousarvio	14 900 000
2019 talousarvio	10 800 000
2018 tilinpäätös	6 000 000

95. (32.20.95) Tuotonvaihtosopimus- ja suojausmenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää tuotonvaihtosopimusten perusteella syntyneisiin kuluihin.

Selvitysosa: Suomen Vientiluotto Oy rahoitti vuosina 2009—2012 luotto- tai rahoituslaitoksen suomalaisen pääomatavaravientiin järjestämiä OECD-ehtoisia kiinteä- ja vaihtuvakorkoisia luottoja. Jälleenrahoitus toteutettiin Suomen valtion Suomen Vientiluotto Oy:lle myöntämällä lainoilla. Kiinteäkorkoisiin luottoihin Valtiokonttori teki korko- ja valuuttasuojauksia.

Suomen Vientiluotto Oy maksoi takaisin Suomen valtiolle jälleenrahoitustoimintaa varten myönnettyt lainat v. 2018 lukuun ottamatta yhtä lainaa.

Lainojen takaisinmaksun yhteydessä Suomen Vientiluotto Oy ja valtio allekirjoittivat hankekohtaiset tuotonvaihto- tai tuotontasaussopimukset. Kiinteäkorkoisia luottoja koskevista tuotonvaihtosopimuksista valtiolle voi syntyä kuluja, jos tuotonvaihtosopimuksen mukainen Suomen Vientiluotto Oy:n maksama kiinteä korko on alhaisempi kuin valtion maksama vaihtuva korko. Tämän lisäksi valtiolle aiheutuu kustannuksia suojaustoimenpiteistä. Tuotontasaussopimuksista valtiolle ei synny kustannuksia.

Tuotonvaihtosopimuksista ja suojaustoimenpiteistä kertyvät korko- ja suojaustulot tuloutuvat momentille 13.01.05. Toiminnan arvioidaan olevan 6,2 milj. euroa ylijäämäinen v. 2020 (v. 2019: 8,8 milj. euroa).

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tuotonvaihtosopimus- ja suojausmenot	600
Yhteensä	600

2020 talousarvio	3 800 000
2019 II lisätalousarvio	1 000 000
2019 talousarvio	3 200 000

(50.) Alueiden kehittäminen ja rakennerahastopolitiikka

Selvitysosa: Luku ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta ja sen momentit (40), 42, (43), (44), 64 ja (65) siirrettäväksi lukuun 32.30.

50. (32.70) Kotouttaminen

Selvitysosa: Kotouttamisen tavoitteena on tukea ja edistää maahanmuuttajien kotoutumista, työllistymistä ja osallisuutta suomalaisessa yhteiskunnassa. Myönteistä ja aktiivista kotoutumista edistetään maahanmuuttajan kielitaidon ja ammatillisten valmiuksien vahvistamisella, työllistymisen nopeuttamisella ja yhteiskunnan tuntemuksen ja osallisuuden lisäämisellä. Kotoutumisen ja työllistymisen nopeuttamiseksi maahanmuuttajien osaamisen tunnistamista ja ohjausta vahvistetaan. Erityistä huomiota kiinnitetään maahanmuuttajanaisten mahdollisuuteen osallistua kotoutumis- ja kielikoulutukseen. Kotouttamista tehostetaan myös kotoutumispalveluiden laatua, velvoittavuutta ja vaikuttavuutta parantamalla. Kuntien roolia kotoutumisen edistämässä vahvistetaan esimerkiksi rakentamalla yhden luukun moniammatillisia kotouttamis- ja osaamiskeskustoja. Myös kolmannen sektorin roolia kotoutumisen edistämässä vahvistetaan muun muassa valtionavustuksilla. Kaksisuuntaista kotoutumista edistetään vahvistamalla hyviä väestösuhteita.

Kotoutumiskoulutukseen arvioidaan käytettävän 63 811 000 euroa momentin 32.30.51 määrärahoja v. 2020.

Oleskeluluvan saaneet kotoutumisen piirissä olevat pakolaiset

	2018 toteutuma	2019 arvio	2020 arvio
Oleskeluluvan saaneet turvapaikanhakijat	2 740	4 050	4 050
— joista oleskeluluvan saaneita yksintulleita alaikäisiä	79	200	200
Perheenyhdistämiset	938	1 200	1 120
Kiintiöpakolaiset	773	750	850
Pakolaisia yhteensä	4 451	6 000	6 020
Pakolaisia laskennallisten kuntakorvausten piirissä	21 592	19 031	17 487
Perheryhmäkoti- ja tukiasumispaikat yhteensä	835	600	250

03. (32.70.03) Maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 4 201 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kotoutumisen, työllistymisen, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseen sekä EU:n rahoittamien kotoutumista edistävien hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen

2) Kotouttamisen osaamiskeskuksen menoihin, kuten kotoutumisen, kotouttamisen ja etnisten suhteiden seurantaan, toimintamallien kehittämiseen ja hyvien käytäntöjen levittämiseen, kotouttamista koskevaan viestintään sekä muihin kotouttamispolitiikan toimeenpanoa ja vaikuttavuutta edistäviin menoihin

3) valtionavustuslain (688/2011) mukaiseen kunnille, järjestöille ja muille toimijoille myönnettäviin avustuksiin kotoutumisen ja työllistymisen edistämiseen, rasmin ja etnisen syrjinnän ehkäisemiseen sekä eri väestöryhmien välisen vuorovaikutuksen edistämiseen sekä ihmiskaupan uhrien tunnistamiseen tähtäävään etsivään työhön ja neuvontatyöhön

4) kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010) 22 §:n mukaiseen omaehtoiseen opiskeluun ja muihin yksilöllisesti sovittuihin kotoutumista edistäviin toimenpiteisiin osallistuvien tapaturmakorvausten ja ryhmävastuuvakuutuksen maksamiseen sekä Valtiokonttorin näistä perimien hoitokulujen maksamiseen

5) enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin

6) ennakoiden maksamiseen, jos se on myönnettävän rahoituksen tai avustuksen käytön kannalta perusteltua.

Määrärahaa saa käyttää myös siirtomenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Työ- ja elinkeinoministeriön yhteydessä toimiva Kotouttamisen osaamiskeskus tukee maahanmuuttajien kotoutumista edistävää valtion, kuntien ja järjestöjen asiantuntijatyötä kotoutumisen vaikuttavuuden parantamiseksi. Osaamiskeskuksen toiminnassa keskeisiä tehtäväalueita ovat kotouttamisen tietoperustan vahvistaminen, tuloksellisuuden arvioinnin ja seurannan kehittäminen sekä paikallistason toimijoiden ammattitaidon ja osaamisen kehittäminen toimintatapoja ja -malleja arvioimalla, hyviä käytäntöjä juurruttamalla ja työprosesseja selkeyttämällä.

Maahanmuuttajien palveluprosessia, kotoutumiskoulutusta ja muita maahanmuuttajille suunnattuja palveluja kehitetään maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen edistämiseksi. Kotoutumiskoulutuksen vaikuttavuutta parannetaan kehittämällä osaamisen tunnistamista, koulutukseen ja muihin palveluihin ohjausta, kielitaidon testausta ja koulutuksen sisältöä, kuten omakielisiä orientaatiokoulutuksia ja työelämälähtöisiä kotoutumiskoulutuksen malleja.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Kotoutumisen ja työllistymisen edistäminen	511 000
Kotouttamisen osaamiskeskus	830 000
Valtionavustukset	2 850 000
Vakuutusurva ja korvaukset	10 000
Yhteensä	4 201 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Maahanmuuttajien kotouttamisen tehostaminen ja nopeuttaminen (HO 2019)	2 320
Maahanmuuttajien yhteiskuntatietoisuuden lisääminen	250

Yhteensä	2 570
2020 talousarvio	4 201 000
2019 I lisätalousarvio	250 000
2019 talousarvio	1 631 000
2018 tilinpäätös	3 561 000

30. (32.70.30) Valtion korvaukset kotouttamisesta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 201 791 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kotoutumisen edistämistä annetun lain (1386/2010) ja valtioneuvoston asetusten (1393/2011 ja 115/2012) mukaisesti:

1) kunnille maksettaviin laskennallisiin korvauksiin, jotka aiheutuvat lain 2 §:n 2 tai 3 momentissa määriteltyjen henkilöiden kuntaan osoittamisesta, ohjauksesta, neuvonnasta ja muusta kotoutumista tukevan toiminnan sekä alkukartoituksen järjestämisestä

2) toimeentulotuesta, tulkkauksen järjestämisestä, erityiskustannusten korvaamisesta ja paluumuuton tukemisesta kunnalle aiheutuviin kustannuksiin sekä pakolaisten kuntaan muuttamisen odotusajalta kertyvien vuokrien maksamiseen

3) alaikäisten oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden sijoittamisesta perheryhmäkotiin, muuhun asuinyksikköön sekä perhehoidosta, asumisen tukipalveluista ja muista lastensuojelun palveluihin rinnastettavista toimenpiteistä kunnalle aiheutuneiden kustannusten korvaamiseen 21 ikävuoteen saakka ja käräjäoikeuden heille osoittaman edustajan palkkioiden maksamiseen

4) edellä mainittujen perheryhmäkotien tai muiden asuinyksiköiden kustannusten ennakoiden maksamiseen, jos se on toiminnan järjestämisen kannalta perusteltua

5) kuntaan sijoitettujen tai kunnassa asuvien ihmiskaupan uhrien kunnille sosiaali- ja terveys- sekä muiden palvelujen järjestämisestä aiheutuvista kustannuksista maksettaviin korvauksiin

6) entisen Neuvostoliiton alueelta paluumuuttajina tulleiden henkilöiden, joille on myönnetty oleskelulupa ulkomaalaislain (301/2004) 48 §:n tai 49 §:n 1 momentin 1 kohdan perusteella, toimeentulotuen sekä heille annetun sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta kunnille sekä Suomen sodissa vapaaehtoisina palvelleiden hoidosta ja huollosta aiheutuviin kustannuksiin

7) edellä mainittujen henkilöiden perustoimeentulotuen maksamisesta aiheutuvien kustannusten ennakoiden maksamiseen Kansaneläkelaitokselle.

Määrärahaa saa käyttää myös Kansaneläkelaitokselle kotoutumislain 51 §:n 2 momentin perusteella korvattaviin entisen Neuvostoliiton alueelta tulleista paluumuuttajista aiheutuviin perustoimeentulotuen kustannuksiin. Kustannus on arviolta 130 000 euroa/vuosi vuoteen 2022 saakka.

Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Kotoutumislain 2 §:n 2 tai 3 momentissa määritellyistä henkilöistä maksettavien korvausten piirissä olevien määrä arvioidaan kolmen edellisen vuoden aikana maahan saapuneiden oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden ja perheen yhdistämisen kautta maahan tulleiden lukumäärän sekä talousarviovuodelle esitetyn arvion perusteella. Kiintiöpakolaisten osalta maksettavien korvausten piirissä olevien lukumäärä arvioidaan neljän edellisen vuoden aikana maahan saapuneiden lukumäärän sekä talousarviovuodelle esitetyn arvion perusteella. Arvio vuoden 2020 pakolaiskiintiöksi on 850 henkilöä.

Kotoutumislain 45 §:n mukaisesti kuntaan osoittamisesta, ohjauksesta, neuvonnasta ja muusta kotoutumista tukevan toiminnan järjestämisestä maksettavaa laskennallista korvausta maksetaan kunnalle kolmelta vuodelta alkaen siitä, kun ensimmäinen kotikuntamerkintä on tehty. Kiintiöpakolaisten osalta korvausta maksetaan neljältä vuodelta.

Korvausta voidaan maksaa jatkuvan oleskeluluvan saavien ja kunnan asukkaaksi siirtyvien ihmiskaupan uhrien osalta pakolaisia vastaavalla tavalla. Kunnilla on mahdollisuus hakea ELY-keskusten ja TE-toimistojen kehittämisen- ja hallintokeskukselta korvausta kunnassa asuvien ihmiskaupan uhrien osalta uhrin asemasta johtuvien palvelujen järjestämisestä.

Kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden kuntiin ohjautumista edistetään tehostamalla kuntakorvausjärjestelmän toimivuutta sekä tiivistämällä valtionhallinnon eri toimijoiden ja kuntien välistä yhteistyötä.

Kotoutumislain mukaisen maahanmuuttajalle tehtävän alkukartoituksen tekee kunta tai TE-toimisto.

Kansaneläkelaitokselle korvataan perustoimeentulotuen maksamisesta aiheutuneet kustannukset.

Vaikuttavuus

	2018 toteutuma	2019 tavoite	2020 tavoite
Pakolaisten toteutuneet kuntasijoituspaikat, vähintään (lkm)	1 454	3 500	3 000

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Paluumuuttajien kustannukset	2 500 000
— Toimeentulotuki 6 kk	200 000
— Toimeentulotuki 5 v	300 000
— Eryityskustannukset	1 400 000
— Heimoveteraanit	600 000
Laskennalliset korvaukset pakolaisista (17 487 henkilöä; 0–6 v. 6 845 €, muut 2 300 €)	56 114 000
Muut pakolaisista maksettavat kuntakorvaukset	141 777 000
— Toimeentulotuki (2 102 euroa/vuosi/hlö)	36 597 000
— Eryityskustannukset (1 534 euroa/vuosi/hlö)	26 818 000
— Tulkkipalvelut (1 128 euroa/vuosi/hlö)	19 722 000
— Korvaukset alaikäisten huollosta (12 000 euroa/vuosi/hlö)	58 640 000
Alkukartoituksen kustannukset (2 000 henkilöä; laskennallinen korvaus 700 euroa/hlö)	1 400 000

Yhteensä	201 791 000
-----------------	-------------

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Ilman huoltajaa olevien alaikäisten hoivan kustannukset	10 000
Oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden määrän muutos	-30 802
Pakolaiskiintiön nosto (HO 2019)	520
Yhteensä	-20 282

2020 talousarvio	201 791 000
2019 talousarvio	222 073 000
2018 tilinpäätös	225 053 280

(60.) (32.60, osa) Energiapolitiikka

Selvitysosa: Luku ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta ja sen momentit 01, 20, 40, 41, 42, 44, 46, ja 47 siirrettäväksi lukuihin 32.01, 20, 30 ja 40.

(43.) Kioton mekanismit (arviomääräraha)

2018 tilinpäätös	131 111
------------------	---------

(45.) Uusiutuvan energian ja uuden energiateknologian investointituki (siirtomääräraha 3 v)

2018 tilinpäätös	40 000 000
------------------	------------

32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

20. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 2 724 000 euroa.

Selvitysosa: Tulot perustuvat työ- ja elinkeinoministeriön asetukseen Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1391/2018), hissiturvallisuuslakiin (1134/2016), sähköturvallisuuslakiin (1135/2016), lakiin tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinneille asetettavista vaatimuksista (1005/2008), lakiin vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta sähkö- ja elektroniikkalaitteissa (387/2013), painelaitelakiin (1144/2016), lakiin vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005), kemikaalilakiin (599/2013), biosidivalmisteiden asettamisesta saataville markkinoilla ja niiden käytöstä annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) N:o 528/2012, lakiin kasvinsuojeluaineista (1563/2011), kasvinsuojeluaineiden

markkinoille saattamisesta sekä neuvoston direktiivien 79/117/ETY ja 91/414/ETY kumoamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EY) N:o 1107/2009, kuluttajaturvallisuuslakiin (920/2011), lakiin kosmeettisista valmisteista (492/2013), maankäyttö- ja rakennuslakiin (132/1999), lakiin pelastustoimen laitteista (10/2007), mittauslaitelakiin (707/2011), lakiin jalometallituotteista (1029/2000), ympäristönsuojelulakiin (527/2014), kaivoslakiin (621/2011) sekä jätelakiin (646/2011).

2020 talousarvio	2 724 000
2019 talousarvio	2 850 000
2018 tilinpäätös	3 394 775

(30.) Siirrot valtion talousarvion ulkopuolisista rahastoista

Selvitysosa: Momentti ja sen tuloarvio ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta.

2019 I lisätalousarvio	37 000 000
2019 talousarvio	21 600 000

31. Palkkaturvamaksujen palautukset

Momentille arvioidaan kertyvän 31 810 000 euroa.

Selvitysosa: Tulot ovat palkkaturvalain (866/1998) 31 §:n ja merimiesten palkkaturvalain (1108/2000) 29 §:n mukaisia työllisyysrahaston suorituksia sekä työnantajilta ja niiden konkurssipesiltä kyseisen vuoden aikana takaisin perittyjen saatavien pääomia. Palkkaturvalain ja merimiesten palkkaturvalain mukaiset menot 32 000 000 euroa on budjetoitu momentille 32.30.52.

2020 talousarvio	31 810 000
2019 talousarvio	31 810 000
2018 tilinpäätös	24 722 849

50. EU:n rakennerahastoista ja muista koheesiopolitiikan rahastoista saatavat tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 190 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan suoriteperusteisena.

Selvitysosa: Tulokertymä sisältää Euroopan komission maksamat Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ja Euroopan sosiaalirahaston (ESR) maksut ohjelmakauden 2014—2020 Kestävää kasvua ja työtä 2014—2020 Suomen rakennerahasto-ohjelmaan sekä maksut Suomen takausohjelmaan kasvuyritysten rahoituksen saatavuuden parantamiseksi (EAKR).

Tulokertymä sisältää lisäksi Euroopan komission maksamat vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun rahaston (FEAD) maksut Vähävaraisten avun toimenpideohjelmaan 2014—2020.

Tulot koostuvat Euroopan komission EU-ohjelmiin maksamista alku-, väli- ja loppumaksuista.

Tulojen arvioitu kertymä (euroa)

EAKR	105 000 000
ESR	80 000 000
Muut	5 000 000
Yhteensä	190 000 000

2020 talousarvio	190 000 000
2019 talousarvio	200 000 000
2018 tilinpäätös	189 343 554

99. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 377 200 000 euroa.

Selvitysosa:

Tulojen arvioitu kertymä (euroa)

Business Finland -viraston tulot	1 000 000
Royalty-tulot	4 500 000
Palkkaturvapalautusten korot	1 000 000
Korontasaustoiminnan korkohyvitykset ja suojaustulot	77 200 000
Päästöoikeuksien huutokauppatulot	247 000 000
Päästöoikeuksien huutokauppatulot (EU:n innovaatorahasto)	46 000 000
Muut tulot	500 000
Yhteensä	377 200 000

Momentille kertyy tuloja Business Finland -viraston osallistumisesta eurooppalaisiin yhteistyöhankkeisiin sekä rahoituksen takaisinperinnöistä ja vahingonkorvauksista. Vastaavat menot on merkitty momentille 32.20.40.

Royalty-maksuista saatavat tulot perustuvat lakiin valtioneuvoston oikeudesta luovuttaa toisen omaksi valtion omistamia kivennäislöydöksiä sekä niiden hyväksikäyttöä varten tarvittavia maa-alueita (174/1940).

Palkkaturvapalautusten korot ovat palkkaturvalain (866/1998) 17 §:n ja merimiesten palkkaturvalain (1108/2000) 15 §:n mukaan palkkaturvana maksetuille määrille kertyviä korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentin mukaisia korkoja, jotka työnantaja tai tämän konkurssipesä on velvollinen maksamaan.

Korontasaustoiminnan korkohyvitykset ja suojaustulot liittyvät Suomen Vientiluotto Oy:n OECD-ehdoisten vienti- ja alusluottojen korontasaustoimintaan (1543/2011, 1137/1996).

Päästöoikeuksien huutokauppatulot perustuvat päästökauppalakiin (311/2011) sekä komission huutokauppa-asetukseen (EU) N:o 1031/2010.

2020 talousarvio	377 200 000
2019 talousarvio	214 700 000
2018 tilinpäätös	334 847 752

